

**Ετήσια Οικονομική Έκθεση
της χρήσης 2017
(1^η Ιανουαρίου 2017 – 31^η Δεκεμβρίου 2017)**

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

ΑΡ.ΜΗΤΡΩΟΥ ΑΕ 13571/01ΑΤ/Β/86/253
Έδρα: Ερυθρού Σταυρού 6, 151 23, Μαρούσι Αττικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	4
B. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	7
Γ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις.....	22
1. Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.....	23
2. Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.....	24
3. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων.....	25
4. Κατάσταση Ταμειακών Ροών	26
5. Γενικές πληροφορίες για την Εταιρεία	27
6. Πλαίσιο Κατάρτισης Οικονομικών Καταστάσεων.....	27
6.1 Δήλωση Συμμόρφωσης	27
6.2 Βάση Επιμέτρησης.....	27
6.3 Νόμισμα Παρουσίασης	27
6.4 Χρήση Εκτιμήσεων.....	28
6.5 Συγκριτικά στοιχεία και στρογγυλοποιήσεις.....	28
6.6 Αλλαγή στις Λογιστικές Πολιτικές	28
7. Βασικές Λογιστικές Πολιτικές	34
7.1 Επενδύσεις σε θυγατρικές.....	34
7.2 Μετατροπή ξένου νομίσματος.....	34
7.3 Ενσώματα πάγια	35
7.4 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	35
7.5 Απομείωση Αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	35
7.6 Χρηματοοικονομικά μέσα.....	36
7.7 Αποθέματα	38
7.8 Εμπορικές απαιτήσεις.....	38
7.9 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων	38
7.10 Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	38
7.11 Μετοχικό κεφάλαιο	38
7.12 Δάνεια.....	39
7.13 Διακανονισμοί πρακτορείας απαιτήσεων (Factoring)	39
7.14 Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος	39
7.15 Παροχές στο προσωπικό.....	40
7.16 Προβλέψεις	41
7.17 Κρατικές επιχορηγήσεις	42
7.18 Αναγνώριση εσόδων και εξόδων	42
7.19 Χρηματοοικονομικά εργαλεία	42
7.20 Μισθώσεις	43
7.21 Κέρδη ανά Μετοχή.....	43
8. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές της διοίκησης	43
9. Επενδύσεις σε θυγατρικές.....	48
10. Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων.....	48
10.1 Ενσώματα πάγια	48

10.2 Απομειώσεις στοιχείων ενεργητικού.....	50
10.3 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	51
10.4 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	52
10.5 Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	52
10.6 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / υποχρεώσεις	52
10.7 Αποθέματα	53
10.8 Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	53
10.9 Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	54
10.10 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	55
10.11 Μετοχικό κεφάλαιο.....	55
10.12 Λοιπά Αποθεματικά.....	55
10.13 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.....	56
10.14 Επιχορηγήσεις.....	58
10.15 Δανειακές υποχρεώσεις.....	58
10.16 Προβλέψεις	59
10.17 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	60
10.18 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	60
10.19 Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι	61
10.20 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	61
10.21 Συμφωνία μεταβολής υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	61
10.22 Πωλήσεις.....	61
10.23 Έξοδα ανά λειτουργία.....	61
10.24 Λοιπά έσοδα / έξοδα εκμετάλλευσης.....	62
10.25 Χρηματοοικονομικά κόστη / έσοδα	63
10.26 Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	63
10.27 Φόρος εισοδήματος.....	63
10.28 Κέρδη ανά μετοχή.....	65
10.29 Δεσμεύσεις	65
10.30 Ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις	65
10.31 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	66
11. Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων	68
12. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης	74

A. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ & ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Έκθεση Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ & ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ & ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Εφιστούμε την προσοχή σας στην επεξηγηματική σημείωση 11.3 των οικονομικών καταστάσεων, όπου γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017 είναι κατώτερο από το 1/2 του μετοχικού της κεφαλαίου και συνεπώς συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 47 του κωδ. Ν. 2190/1920 περί συνέχισης της δραστηριότητας της Εταιρείας. Παράλληλα, στην ανωτέρω σημείωση γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι το σύνολο της αξίας των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της Εταιρείας υπερβαίνει τη συνολική αξία των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού κατά ποσό € 15,8 εκ.

Οι παραπάνω συνθήκες υποδηλώνουν την ύπαρξη αβεβαιότητας σχετικής με την απρόσκοπτη συνέχιση της δραστηριότητας της Εταιρείας. Όπως αναλυτικότερα αναφέρεται στην επεξηγηματική σημείωση 11.3 των οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση της Εταιρείας έχει προβεί στον σχεδιασμό κατάλληλων δράσεων για τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής θέσης της και την απρόσκοπτη συνέχιση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, προϋπόθεση η οποία έχει ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας της Εταιρείας.

Η γνώμη μας δεν τροποποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων”, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχο μας επί των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της Διοίκησης επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία ή να διακόψει τη δραστηριότητά της ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύνανται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2017.
- β. Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ & ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 24 Απριλίου 2018
Η Ορκωτή Ελέγκτρια Λογίστρια

Πελαγία Καζά
ΑΜ. ΣΟΕΛ. 62591

B. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της «ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε» ΕΠΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ από 01/01/2017 έως 31/12/2017

Κύριοι Μέτοχοι,

Με βάση τις διατάξεις του νόμου 2190/1920 άρθρο 43α παράγραφος 3, άρθρο 136 παράγραφος 2 καθώς και του Καταστατικού της Εταιρείας, σας υποβάλλουμε για την κλειόμενη εταιρική χρήση από 01/01/2017 έως 31/12/2017 την Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται χρηματοοικονομικές πληροφορίες της Εταιρείας για τη χρήση του 2017, σημαντικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν στην περίοδο και η επίδραση τους στις οικονομικές καταστάσεις.

Επίσης, γίνεται περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που η Εταιρεία ενδέχεται να αντιμετωπίσει κατά την οικονομική χρήση του 2018 και παρατίθενται οι σημαντικές συναλλαγές που καταρτίστηκαν μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων.

(Α) ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

1. Επισκόπηση Δραστηριοτήτων για την χρήση 01.01-31.12.2017

Το 2017 ήταν μία χρονιά σχετικά ομαλή για την Ελληνική Οικονομία καθώς εντός του έτους έκλεισαν δύο αξιολογήσεις, ενώ το ΑΕΠ κατέγραψε αύξηση άνω του 1%. Παράλληλα όμως, η αύξηση των φορολογικών και ασφαλιστικών επιβαρύνσεων των φυσικών προσώπων και επαγγελματιών, περιόρισε σημαντικά την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών. Σε αυτό το οικονομικό περιβάλλον η Εταιρεία, μέσω των ακολουθούμενων στρατηγικών αποφάσεων της Διοίκησης, ανταποκρίνεται στις προκλήσεις βελτιώνοντας περαιτέρω τα λειτουργικά της αποτελέσματα.

Η Εταιρεία συνέχισε τις ενέργειες μείωσης κόστους, μεγιστοποίησης των συνεργειών και των οικονομιών κλίμακας εντός του Ομίλου Υγεία στον οποίο ανήκει, εξακολουθεί να δίνει έμφαση στην ενδυνάμωση και διατήρηση επαρκούς ρευστότητας, σε συνδυασμό με την άριστη ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και τη χρήση σύγχρονου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού.

Η περαιτέρω ανάπτυξη της εταιρείας βρίσκεται αντιμέτωπη με τη συνεχιζόμενη καθυστέρηση εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών των δημοσίων ασφαλιστικών ταμείων, η οποία οδήγησε σε επιβράδυνση των αντίστοιχων οικονομικών δεικτών της. Επιπλέον η μονομερής από πλευράς Δημοσίου παράταση ισχύος της εφαρμογής εκπτώσεων και του μηχανισμού αυτόματης επιστροφής (rebate και claw-back αντίστοιχα) του άρθρου 100 του Ν.4172/2013 (ΦΕΚ 167Α/2013) μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου 2018, έχει επιδεινώσει τις προσδοκίες της Εταιρείας αναφορικά με τη συνεργασία με τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.).

Εντός αυτού του αβέβαιου οικονομικού περιβάλλοντος η Εταιρεία χαράσσει τη στρατηγική της για το επόμενο διάστημα, με γνώμονα την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας.

2. Ανάλυση χρηματοοικονομικών πληροφοριών

Κύκλος Εργασιών : Ο κύκλος εργασιών της εταιρείας, ανήλθε σε 64,0 εκ. Ευρώ το 2017 έναντι 62,5 εκ. Ευρώ του 2016, παρουσιάζοντας αύξηση 2,5%.

Μικτά Κέρδη : Τα μικτά κέρδη της Εταιρείας διαμορφώθηκαν σε 5,6 εκ. Ευρώ έναντι 5,3 εκ. το προηγούμενο έτος, παρουσιάζοντας αύξηση 6,9%.

Κέρδη (ζημιές) προ τόκων, φόρων, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA) : Τα κέρδη προ τόκων, φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA) παρουσίασαν σημαντική βελτίωση κατά 28,4% και ανήλθαν σε 5,3 εκ. Ευρώ έναντι 4,1 εκ. Ευρώ το 2016.

Κέρδη (ζημιές) προ τόκων, φόρων, επενδυτικών αποτελεσμάτων (EBIT) : Τα λειτουργικά κέρδη (EBIT) του 2017 διαμορφώθηκαν σε 3,0 εκ. Ευρώ, έναντι ζημίας 1,8 εκ. Ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Κέρδη (ζημιές) προ φόρων (EBT) : Οι ζημιές προ φόρων μειώθηκαν στα -0,2 εκ. Ευρώ από -2,5 εκ. Ευρώ το 2016.

Καθαρά Κέρδη (ζημιές) μετά από Φόρους: Τα καθαρά αποτελέσματα της Εταιρείας ανήλθαν σε -0,6 εκ. Ευρώ έναντι -2,6 εκ. Ευρώ το 2016.

Ενσώματα Πάγια : Τα ενσώματα πάγια της Εταιρείας την 31.12.2017 ανέρχονται σε 49,9 εκ. Ευρώ και αντιστοιχούν στο 48,9% του Συνολικού Ενεργητικού της Εταιρείας, έναντι 50,0 εκ. Ευρώ της προηγούμενης χρήσης που αντιστοιχούσαν στο 48,5% του Συνολικού Ενεργητικού της Εταιρείας.

Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις : Οι Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις της Εταιρείας παρέμειναν στα ίδια επίπεδα με την προηγούμενη χρήση και ανήλθαν σε 17,1 εκ. Ευρώ έναντι 17,0 εκ. Ευρώ το 2016 και αντιπροσωπεύουν ποσοστό του Συνολικού Ενεργητικού της Εταιρείας, το οποίο ανέρχεται σε 16,8% έναντι 16,5% το 2016.

Ίδια Κεφάλαια : Τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας ανέρχονται σε 5,1 εκ. Ευρώ από 1,2 εκ. Ευρώ το 2016.

Καθαρός Δανεισμός : Ο καθαρός δανεισμός (δάνεια μείον ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα) διαμορφώθηκε στα 39,7 εκ. Ευρώ το 2017 έναντι 38,9 εκ. Ευρώ το 2016.

Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις : Οι Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις την 31.12.2017 ανήλθαν σε 30,0 εκ. Ευρώ έναντι 32,8 εκ. Ευρώ το 2016.

Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες: Οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες ανήλθαν σε 0,2 εκ. Ευρώ το 2017 έναντι 2,2 εκ. Ευρώ το 2016.

3. Παράγοντες δημιουργίας αξίας και μέτρησης επιδόσεων

Η Εταιρεία αξιολογεί τα αποτελέσματα και την απόδοσή της σε μηνιαία βάση εντοπίζοντας έγκαιρα και αποτελεσματικά αποκλίσεις από τους στόχους και λαμβάνοντας διορθωτικά μέτρα. Η αποδοτικότητα της Εταιρείας μετράται κάνοντας χρήση χρηματοοικονομικών δεικτών απόδοσης που χρησιμοποιούνται διεθνώς:

ROCE (Return on Capital Employed) - «Αποδοτικότητα συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων»: Ο δείκτης διαιρεί τα κέρδη προ τόκων και φόρων με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια, τα οποία είναι το άθροισμα του Μέσου Όρου της Καθαρής Θέσης των δύο τελευταίων ετών και του Μέσου Όρου του συνόλου των δανειακών υποχρεώσεων των δύο τελευταίων ετών. Όσο μεγαλύτερος ο δείκτης τόσο πιο αποτελεσματική είναι η χρήση των απασχολούμενων κεφαλαίων.

Ο δείκτης στην κλειόμενη χρήση ανήλθε σε -6,5% και στην προηγούμενη σε 3,9%.

ROE (Return on Equity) - «Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων»: Ο δείκτης διαιρεί τα κέρδη μετά φόρων με το μέσο όρο της Καθαρής Θέσης των δύο τελευταίων ετών.

Ο δείκτης στην κλειόμενη χρήση ανήλθε σε -18,1% και στην προηγούμενη -102,9%.

(B) Σημαντικές Επιχειρηματικές Αποφάσεις και Γεγονότα

1. Σημαντικά γεγονότα κατά την περίοδο αναφοράς

Τον Φεβρουάριο του 2017, με στόχο την ολοκληρωμένη διαγνωστική προσέγγιση και θεραπευτική αντιμετώπιση των διαταραχών ούρησης, η Εταιρεία εγκαινιάζει τη λειτουργία εξειδικευμένου Ιατρείου για παιδιά κι εφήβους, του μοναδικού στην Ελλάδα στον ιδιωτικό χώρο της υγείας.

Την 24^η Μαρτίου 2017 εξελέγησαν νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οι κ.κ. Σ. Κοσμάς και Β. Κελλάρης στη θέση των παρητηθέντων μελών κ.κ. Α. Εδιπίδη και Ε. Δεδούλη.

Την 5^η Απριλίου 2017 πραγματοποιήθηκε από τον Όμιλο ΥΓΕΙΑ στο Μέγαρο Μουσικής εκδήλωση με θέμα «Το χθες, το σήμερα και το αύριο της καρδιάς στον Όμιλο ΥΓΕΙΑ», όπου παρουσιάστηκε το πρώτο οργανωμένο Κέντρο Καρδιάς στην ιδιωτική υγεία στην Ελλάδα για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του συνόλου των παθήσεων της καρδιάς από την εμβρυική έως την ενήλικη ζωή.

Με την απόφαση της από 3 Μαΐου 2017 Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας αποφασίσθηκε: α) η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας κατά το ποσό των Ευρώ εικοσιπέντε εκατομμυρίων πεντακοσίων ενενήντα εννέα χιλιάδων πεντακοσίων ογδόντα πέντε (25.599.585€), με αντίστοιχη μείωση της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής σε 0,35€ με συμψηφισμό ισόποσων ζημιών παρελθουσών χρήσεων και β) η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας έως το συνολικό ποσό των τεσσάρων εκατομμυρίων πεντακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ (4.550.000€) με κεφαλαιοποίηση υποχρεώσεων ή/και καταβολή μετρητών.

Τον Ιούνιο 2017 η υπερσύγχρονη Μονάδα Τεχνητού Νεφρού της Εταιρείας συμπλήρωσε δύο χρόνια λειτουργίας, για τη θεραπεία ασθενών με χρόνια νεφρική ανεπάρκεια που χρήζουν αιμοκάθαρσης. Η μονάδα στην οποία πραγματοποιούνται περίπου 750 αιμοκαθάρσεις το μήνα, λειτουργεί σε σύγχρονες εγκαταστάσεις δυναμικότητας 15 κλινών και στο πλαίσιο μεγάλου και οργανωμένου νοσοκομείου, με κάλυψη από ιατρούς όλων των ειδικοτήτων και άμεση δυνατότητα κλήσης σε περίπτωση έκτακτων περιστατικών.

Την 12^η Ιουλίου 2017 κοινοποιήθηκε στην Εταιρεία εντολή ελέγχου από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων για τη χρήση 2012.

Την 21^η Αυγούστου 2017 πιστοποιήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, η αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου, συνολικού ποσού τεσσάρων εκατομμυρίων πεντακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ (4.550.000€) με κεφαλαιοποίηση υποχρεώσεων και καταβολή μετρητών. Η εν λόγω αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας καλύφθηκε εξ' ολοκλήρου από την μητρική εταιρεία ΥΓΕΙΑ Α.Ε.

Την 30^η Οκτωβρίου 2017 η Εταιρεία εξαγόρασε από την ΙΑΣΩ Α.Ε. 245.370 (ήτοι 11,10%) ονομαστικών μετοχών της εταιρείας «Λητώ Συμμετοχών Α.Ε.» και 69.286 (ήτοι 2,86%) ονομαστικών μετοχών της εταιρείας «Λητώ Μ.Γ.Χ.Κ. Α.Ε.», έναντι € 328.073,31 και € 321.926,69 αντίστοιχα.

Την 21^η Δεκεμβρίου 2017, υπογράφηκε η πρόσθετη πράξης τροποποίησης του, από 30/12/2013, προγράμματος εκδόσεως κοινού Ομολογιακού Δανείου, μεταξύ της Εταιρείας και των ανωνύμων τραπεζικών εταιρειών «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ANΩNYMOS ETAPEIA» και «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ANΩNYMH ETAIPEIA», με εκπρόσωπο και πληρεξούσιο καταβολών την πρώτη, ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά την υπογραφή της πρόσθετης πράξης ποσού € 41.163 χιλ. Οι βασικοί όροι της πρόσθετης πράξης τροποποίησης του προγράμματος προβλέπουν α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης μέχρι την 15^η Νοεμβρίου 2021 με δυνατότητα επιπλέον παράτασης για 2 έτη, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με μείωση του περιθωρίου επιτοκίου στο 4% ετησίως, γ) την τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής του υφιστάμενου ανεξόφλητου κεφαλαίου σε εξαμηνιαίες δόσεις και δ), την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων (Εξαμηνιαίων και Ετήσιων). Για το ως άνω πρόγραμμα έχουν παρασχεθεί οι συνήθειες, για αυτής της μορφής Δανείων, εξασφαλίσεις.

2. Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης

Την 17^η Ιανουαρίου 2018 η Εταιρεία και το Institute of Life ανακοίνωσαν τη δημιουργία μιας υψηλού επιπέδου μονάδας υποβηθούμενης αναπαραγωγής, αναδεικνύοντας τη Μονάδα Institute of Life ΜΗΤΕΡΑ, ως μία από τις πλέον εξειδικευμένες Μονάδες της Ευρώπης.

Την 6^η Φεβρουαρίου 2018 κοινοποιήθηκε από την ΑΑΔΕ το Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου και οι Προσωρινοί Προσδιορισμοί Φόρου Εισοδήματος, ΦΠΑ και ΚΒΣ, χωρίς ουσιαστική επιβάρυνση για την Εταιρεία.

Την 30^η Μαρτίου 2018 αποφασίστηκε η πλήρης κάλυψη από την Εταιρεία της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου που αποφάσισε την 27^η Μαρτίου 2018 το Δ.Σ. της θυγατρικής Λητώ Α.Ε., για έκδοση 68.260 μετοχών στην ονομαστική τους αξία, ήτοι € 200.001,80.

3. Η Υπευθυνότητα για τους Εργαζόμενους

Για άλλη μία χρονιά, η στρατηγική στον πυλώνα του Ανθρώπινου Δυναμικού, είναι:

- η διατήρηση θέσεων εργασίας
- η διατήρηση μισθών
- η διατήρηση των παροχών
- η έμφαση στην εκπαίδευση

Η Διοίκηση της Εταιρείας πιστεύει, ότι οι άνθρωποι της είναι το σημαντικότερο περιουσιακό κεφάλαιο. Το ανθρώπινο δυναμικό της Εταιρείας, με κοινό όραμα, υλοποιεί τους επιχειρηματικούς στόχους και την φέρνει πάντα στην κορυφή των εξελίξεων. Η προσέγγιση της Εταιρείας είναι πάντα ανθρωποκεντρική, όπως και τα συστήματα και οι διαδικασίες που εφαρμόζει.

Επενδύει στους ανθρώπους προσφέροντας τους εργασιακή ασφάλεια, εκπαίδευση, αξιολόγηση και πρόσθετες παροχές.

Κώδικας Δεοντολογίας

Οι ηθικές αξίες αποτελούν τη βάση λειτουργίας της Εταιρείας. Όλοι ανεξαρτήτως οι εργαζόμενοι, εργάζονται με: Ακεραιότητα, Υπευθυνότητα, Σεβασμό, Συμμόρφωση στα επαγγελματικά πρότυπα και την τήρηση νόμων και κανονισμών, Αξιοπιστία, Εμπιστοσύνη, Αριστεία, Διαφάνεια, Βιωσιμότητα.

Στην Εταιρεία η διαχείριση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού βασίζεται σε τέσσερις (4) άξονες δράσεων:

I. Εκπαίδευση και ανάπτυξη

Η Εταιρεία δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στη εκπαίδευση των εργαζομένων. Με στόχο την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών που έχουν εκφράσει οι ίδιοι οι εργαζόμενοι στα πλαίσια του αντικειμένου εργασίας τους, καταρτίζεται σε ετήσια βάση συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλάνο. Βάσει αυτού, υλοποιούνται ποικίλα προγράμματα και εκπαιδεύσεις, προκειμένου οι εργαζόμενοι να ενημερώνονται για όλες τις εξελίξεις στον τομέα της υγείας και να ανταποκρίνονται επιτυχώς στις απαιτήσεις της σύγχρονης τεχνολογίας που εφαρμόζεται στην Εταιρεία.

II. Αξιολόγηση και ανέλιξη

Για την Εταιρεία, η αξιολόγηση της απόδοσης των εργαζομένων αποτελεί μία εξαιρετικά σημαντική διαδικασία. Εφαρμόζεται ένα κοινό Σύστημα Διαχείρισης της Απόδοσης, το οποίο αποτελεί τη βάση ενός ενιαίου προγράμματος ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και εκφράζει τη βούληση της Εταιρείας για δίκαιη, αντικειμενική και αξιοκρατική διαχείριση όλων των εργαζομένων.

III. Παροχές

Η Εταιρεία, με βάση τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται εφαρμόζει πρόγραμμα βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων παροχών προς όλους τους εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης.

Ενδεικτικά κάποιες παροχές αποτελούν:

- Δωρεάν νοσηλεία και εξετάσεις για όλους τους εργαζόμενους.
- Πρόγραμμα ασφάλειας ζωής για τους ίδιους τους εργαζόμενους, απώλειας εισοδήματος και επιδόματος σοβαρών ασθενειών.
- Δυνατότητα παροχής άτοκων δανείων, για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.
- Μετακίνηση από και προς το χώρο εργασίας για όλες τις βάρδιες λειτουργίας του Νοσοκομείου.
- Οικονομική ενίσχυση των εργαζομένων για την κάλυψη σοβαρών οικογενειακών αναγκών τους.
- Εορταστικές εκδηλώσεις.
- Δωρεάν δεκατιανό και πλήρες γεύμα με συμβολικό ποσό.

IV. Ίσες Ευκαιρίες και Ανθρώπινα Δικαιώματα

Η Εταιρεία έχει δεσμευτεί στην παροχή Ίσων Ευκαιριών σε όλα τα άτομα ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, αναπηρίας, χρώματος, φυλής, εθνικής καταγωγής, κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου, θρησκείας ή πολιτικών πεποιθήσεων. Η ανέλιξη σε διοικητικές θέσεις εξαρτάται κυρίως από τις ανάγκες της εταιρείας και την ικανότητα των ατόμων στη διοίκηση ανθρώπων. Το επίπεδο βασικού μισθού για άνδρες και γυναίκες καθορίζεται με βάση την τοπική νομοθεσία και τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Δεν υπάρχει καμία διαφοροποίηση μεταξύ ανδρών και γυναικών για την ίδια εργασία. Επιπλέον, στην Εταιρεία απασχολούνται Άτομα με Αναπηρία (ΑΜΕΑ) όταν αυτό είναι εφικτό. Τα άτομα αυτά απασχολούνται σε θέσεις κατάλληλες ανάλογα με τις δυνατότητές τους.

4. Φροντίδα για το Περιβάλλον

Η Εταιρεία αναπτύσσει με συνέπεια και συνέχεια, δράσεις περιβαλλοντικής φροντίδας προκειμένου να επιτυγχάνει συνεχή βελτίωση στη μείωση της περιβαλλοντικής της επίπτωσης. Σκοπός είναι το μοντέλο λειτουργίας μας, μέσω της συνεχούς βελτίωσης της οργάνωσης της εταιρείας, να προάγει την υγεία με αποτελεσματικούς και φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους.

Βασικές περιβαλλοντικές επιδόσεις για οργανισμούς παροχής υπηρεσιών υγείας, αποτελούν η ορθή διαχείριση επικίνδυνων ουσιών και αποβλήτων, η ορθολογική κατανάλωση των φυσικών πόρων, της ηλεκτρικής ενέργειας και του νερού και οι μειωμένες εκπομπές αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα.

Αναγνωρίζοντας την κρισιμότητα της σωστής διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από την Εταιρεία, εφαρμόζουμε ειδικό Πλάνο Διαχείρισης Επικίνδυνων Ουσιών και Αποβλήτων. Το πλάνο περιλαμβάνει τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για το χειρισμό, αποθήκευση, μεταφορά και απόρριψη των επικίνδυνων ουσιών και των αποβλήτων που παράγονται κατά την παροχή των υπηρεσιών και λειτουργία των τμημάτων της κλινικής. Η Εταιρεία συμμορφώνεται πλήρως με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία.

Οι ποσότητες που προκύπτουν από τις διαδικασίες της αποτέφρωσης και αποστείρωσης προωθούνται από κατάλληλα αδειοδοτημένους χειριστές σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής, ως ορίζεται από τη νομοθεσία.

5. Διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς

Στην Εταιρεία δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην υλοποίηση προληπτικών ενεργειών αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς με στόχο την ανταπόκριση στις ανάγκες των συμμετόχων.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, ο οποίος έχει καταρτισθεί αφού ελήφθη υπόψη ο Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας και η κείμενη Ελληνική Νομοθεσία. Μέσω αυτού, δίνονται σαφείς κατευθύνσεις για την τήρηση των κανόνων ηθικής εντός και εκτός του οργανισμού, ενδεικτικά στις σχέσεις με τους ασθενείς, τους προμηθευτές και τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη της Εταιρείας. Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας υπερκαλύπτει ουσιαστικά τα θέματα που άπτονται μιας αυτόνομης πολιτικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Παράλληλα, η Εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, προάγοντας τη διαφάνεια μέσω της οργανωτικής του δομής ενώ πρόσθετα, έχει θέσει συγκεκριμένα εγκριτικά όρια ευθύνης κάθε στελέχους αλλά και δικλίδες ασφαλείας, που ελέγχονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα στο πλαίσιο των διενεργούμενων εσωτερικών ελέγχων.

Αναλυτικότερα οι δράσεις Εταιρικής Υπευθυνότητας της Εταιρείας περιγράφονται στον Ετήσιο Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας του Ομίλου ΥΓΕΙΑ του οποίου η Εταιρεία είναι θυγατρική και ο οποίος συντάσσεται με βάση το διεθνές πρότυπο GRI-G4 (βλ. ιστοσελίδα www.hygeia.gr).

(Γ) ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στο χώρο της ελληνικής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης προσφέροντας ολοκληρωμένες υπηρεσίες παροχής υγείας. Ο κλάδος των ιδιωτικών υπηρεσιών παροχής υγείας στην Ελλάδα παρουσιάζει ιδιαιτερότητες, οι οποίες προέρχονται από την κυριαρχική θέση που κατείχε παραδοσιακά ο δημόσιος τομέας στην παροχή υπηρεσιών υγείας. Η αδυναμία ωστόσο του δημόσιου τομέα να καλύψει την συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αλλά και να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες παροχής υγείας οδήγησε στην σημαντική ανάπτυξη των ιδιωτικών κλινικών. Η επιδείνωση της οικονομικής κρίσης ωστόσο έχει επηρεάσει τη ζήτηση και στον κλάδο των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας, ο οποίος καλείται να αντιμετωπίσει τις αρνητικές επιπτώσεις από την μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των καταναλωτών, την αύξηση της ανεργίας και τον περιορισμό της χρηματοδότησης των Τραπεζών σε καταναλωτές και επιχειρήσεις. Παράλληλα η λειτουργία του ΕΟΠΥΥ επιφέρει διεύρυνση της πελατειακής βάσης και αύξηση ροής περιστατικών, χωρίς όμως να συνοδεύεται από ανάλογη μεταβολή στα έσοδα καθώς τα ελλείμματα του ασφαλιστικού φορέα έχουν οδηγήσει στην υιοθέτηση μέτρων αυτόματων επιστροφών (rebate και claw-back) των δαπανών νοσηλείας.

Η ανωτέρω ρύθμιση προκάλεσε την προσφυγή των φορέων των ιδιωτικών κλινικών στο ΣΤΕ, οι οποίες υποστηρίζουν ότι ουσιαστικά πρόκειται για συμψηφισμό και ματαίωση είσπραξης των οφειλομένων ποσών, ενώ επιβάλλεται δωρεάν παροχή υπηρεσιών κατά το μέρος που υπερβαίνει το μηνιαίο πλαφόν δαπανών του ΕΟΠΥΥ. Παράλληλα ο ΕΟΠΥΥ εξακολουθεί να εμφανίζει υψηλές οφειλές προς τις ιδιωτικές κλινικές της χώρας με αποτέλεσμα οι εταιρείες του κλάδου να αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα ρευστότητας και μείωση των ταμειακών τους ροών, δεδομένης και της δυσχερούς πλέον τραπεζικής χρηματοδότησης.

Είναι σαφές ότι ο ρυθμός ανάπτυξης του ιδιωτικού κλάδου παροχής υπηρεσιών υγείας είναι αλληλένδετος και εξαρτώμενος από την πορεία της Ελληνικής Οικονομίας στην οποία καλούνται να ανταποκριθούν οι εταιρείες που συμμετέχουν σε αυτόν. Τα αποτελέσματα και η πορεία της Εταιρείας επηρεάζονται άμεσα από τη δραστηριοποίησή της, έναντι της συνεχούς ανάπτυξης στον κλάδο της υγείας και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της για περαιτέρω ανάπτυξη. Τυχόν αδυναμία της Εταιρείας να ανταποκριθεί στις νέες συνθήκες θα μπορούσε να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική της κατάσταση και τα λειτουργικά της αποτελέσματα. Η Εταιρεία παρακολουθεί τις εξελίξεις και προσαρμόζει τη στρατηγική της, ώστε να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά οι αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης αλλά και να εκμεταλλευτεί τυχόν ευκαιρίες που θα παρουσιαστούν διασφαλίζοντας έτσι την ανάπτυξη και την απρόσκοπτη λειτουργία της.

1. Κίνδυνος από τον Ανταγωνισμό

Στον κλάδο των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα έντονος καθώς ο Δημόσιος Τομέας αδυνατεί διαχρονικά να καλύψει τη συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αλλά και να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες υγείας.

Στο πλαίσιο αυτό οι ιδιωτικές κλινικές στράφηκαν στον εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών τους και στην ταχύτητα ανταπόκρισης προς τον ασθενή, με επέκταση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για στέγαση νέων τμημάτων. Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε ότι αρκετές ιδιωτικές κλινικές περιλαμβάνουν από τμήματα μαιευτικής κλινικής, μέχρι και διαγνωστικά κέντρα έτσι ώστε να καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών.

Ένα ακόμα πεδίο ανταγωνισμού που παρατηρείται στον κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας είναι η επέκταση των συνεργασιών των ιδιωτικών μονάδων με ασφαλιστικές εταιρείες και η σύναψη συμβάσεων με ασφαλιστικά ταμεία, για την κάλυψη νοσηλίων μεγαλύτερου εύρους ασθενών.

Η Εταιρεία είναι σήμερα από τις καλύτερες κλινικές στον ελληνικό κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας και με τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών υψηλής ποιότητας στην αιχμή της ιατρικής επιστήμης και τεχνολογίας στοχεύει όχι μόνο να διατηρήσει τη θέση αυτή αλλά να αποτελέσει τον πρωτοπόρο του κλάδου προσφέροντας νέες υπηρεσίες. Ωστόσο σε περίπτωση που η Εταιρεία διακόψει την αναπτυξιακή και επενδυτική της πολιτική, η ανταγωνιστική της θέση ενδεχομένως να επηρεαστεί σημαντικά, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό και την χρηματοοικονομική κατάστασή της.

2. Εξάρτηση από συμβάσεις με ασφαλιστικές εταιρείες

Το ΜΗΤΕΡΑ διαθέτει και διαχειρίζεται μακροχρόνιες συμβάσεις με τις ασφαλιστικές ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ, METLIFE, NN, BUPA, GENERALI, AXA κλπ.

Η Εταιρεία επιπλέον έχει υπογράψει σύμβαση με τη MEDNET Ελλάς Α.Ε., εταιρεία ασφαλιστικής πρακτόρευσης, η οποία διαχειρίζεται ασφαλιστικά προγράμματα νοσοκομειακής κάλυψης μερικών εκ των μεγαλύτερων ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα, για περιστατικά γενικής και παιδιατρικής κλινικής, ως συμβεβλημένο Νοσοκομείο.

Η υπογραφή των ανωτέρω συμφωνιών μειώνει σε μεγάλο βαθμό την έκθεση της Εταιρείας στον αντίστοιχο κίνδυνο ανταγωνισμού και ρευστότητας.

3. Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος διακυμάνσης επιτοκίων συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των μελλοντικών χρηματοροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς.

Επιδίωξη της Εταιρείας είναι η επίτευξη της βέλτιστης ισορροπίας/σχέσης μεταξύ του κόστους δανεισμού και των τυχόν επιπτώσεων στα κέρδη και τις ταμειακές ροές που δύνανται να επιφέρουν οι μεταβολές των επιτοκίων. Η Εταιρεία παρακολουθεί και διαχειρίζεται το δανεισμό και γενικά την οικονομική της στρατηγική προβαίνοντας στη συνδυασμένη χρήση βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού. Πολιτική της Εταιρείας είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και τις χρηματοδοτικές της ανάγκες. Επίσης, πολιτική της είναι να ελαχιστοποιεί την έκθεσή της στο κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Οι μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις έχουν κατά βάση κυμαινόμενο επιτόκιο.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων σε μια λογική μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +1% ή -1% (2017: +/- 1%).

	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.			
	Μεταβλητή		Μεταβλητή	
	1%	-1%	1%	-1%
	31/12/2017		31/12/2016	
<i>Ποσά σε €</i>				
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(435.119)	435.119	(437.579)	437.579
Καθαρή Θέση	(435.119)	435.119	(437.579)	437.579

4. Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας σχετίζεται με τη δυνατότητα της Εταιρείας να εκπληρώνει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας με

προσεκτική παρακολούθηση των χρεών των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά.

Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές περιόδους, σε ημερήσια και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Επιπλέον, παραμένουν σε ισχύ οι έλεγχοι και περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων οι οποίοι επηρεάζουν την ομαλή λειτουργία και προμήθεια του απαραίτητου υγειονομικού και φαρμακευτικού υλικού για την εξυπηρέτηση των ασθενών της κλινικής.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31.12.2017 για την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	750.000	1.750.000	38.547.109	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	34.039	34.038	202.152	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	30.020.560	-	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	6.073.276	-	183.229	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	-	1.955.000	-	-
Σύνολο	36.877.875	3.739.038	38.932.491	0

Η αντίστοιχη ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για την Εταιρεία την 31.12.2016 είχε ως εξής:

Ποσά σε €	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	6.963.600	34.832.933	-	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	-	-	-	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	32.757.419	-	-	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	6.752.324	-	194.345	11.116
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	1.955.000	-	-	-
Σύνολο	48.428.343	34.832.933	194.345	11.116

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις μικτές ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Όπως διαφαίνεται και από τους παραπάνω πίνακες, ο συνολικός δανεισμός της Εταιρείας κατά την 31/12/2017 ανήλθε σε € 43.272 χιλ.. Στις δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρείας κατά την 31/12/2017 (όπως αναλυτικά περιγράφεται στη σημείωση 10.15 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων) περιλαμβάνονται δανειακές υποχρεώσεις ποσού € 41,0 εκ. που αφορούν στο κοινό ομολογιακό δάνειο, για το οποίο η Εταιρεία στις 21/12/2017 υπέγραψε την πρόσθετη πράξη τροποποίησής του με τις δανείστριες τράπεζες.

Κατά την 31/12/2017, η Εταιρεία παρουσιάζει αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων υπερβαίνει το σύνολο των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού κατά το ποσό των € 15.790 χιλ.. Παράλληλα, κατά την 31/12/2017, τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας είναι μικρότερα του 50% του Μετοχικού Κεφαλαίου και συνεπώς συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 47 του Κ.Ν. 2190/1920 περί της συνέχισης της δραστηριότητάς της.

Στα πλαίσια των ανωτέρω, η Εταιρεία έχει ήδη προβεί σε σειρά ενεργειών για την περαιτέρω βελτίωση της ρευστότητάς της. Συγκεκριμένα, η Εταιρεία έχει ήδη μετακυλήσει σε τρίτους σημαντικό μέρος του καταχωρηθέντος επί των οικονομικών καταστάσεων κόστους claw-back και rebate ενώ ισχυροποιεί τις εμπορικές συνεργασίες επιδιώκοντας την εξασφάλιση πρόσθετου κεφαλαίου κίνησης. Παράλληλα, συνεχίζει τη συντονισμένη προσπάθεια περιορισμού του λειτουργικού κόστους και για το 2018 και βελτιστοποίησης της διαχείρισης ταμειακών διαθεσίμων.

Επιπλέον, η Εταιρεία ως μέλος του Ομίλου Υγεία, χαίρει υψηλής αξιοπιστίας τόσο έναντι των Τραπεζών, όσο και έναντι των προμηθευτών της, λόγω της δυναμικής και κυρίαρχης πορείας της στην ελληνική αγορά. Παράλληλα, παραμένουν σε ισχύ οι έλεγχοι και περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων οι οποίοι επηρεάζουν την ομαλή λειτουργία και προμήθεια του απαραίτητου υγειονομικού και φαρμακευτικού υλικού για την εξυπηρέτηση των ασθενών της κλινικής. Η Εταιρεία, ως μέλος του Ομίλου Υγεία, εκμεταλλευόμενη το μέγεθος και τη φήμη του στην αγορά, έχει διατηρήσει τη διαπραγματευτική της δύναμη παρά τα υφιστάμενα μέτρα ελέγχου και περιορισμού της κίνησης κεφαλαίων, κυρίως προς το εξωτερικό, όπου δραστηριοποιούνται οι κυριότεροι προμηθευτές υγειονομικού υλικού.

Η Εταιρεία ακόμη, αξιοποιώντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα ως μέλος του Ομίλου Υγεία, έχει εξασφαλίσει συμφωνίες με τις κυριότερες ελληνικές και ξένες ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες παρέχουν σημαντική ρευστότητα μειώνοντας παράλληλα σε μεγάλο βαθμό την έκθεσή της, σε κίνδυνο ανταγωνισμού και έλλειψης ταμειακών ροών.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω γεγονότων, αλλά και δεδομένου ότι η Διοίκηση δεν έχει λάβει καμία ένδειξη ότι οι δράσεις που έχει σχεδιάσει (και που αναλύονται ανωτέρω) δεν θα ολοκληρωθούν επιτυχώς, εκτιμάται ότι δεν θα αντιμετωπίσει θέματα χρηματοδότησης και ρευστότητας της Εταιρείας εντός των επόμενων 12 μηνών.

5. Πιστωτικός Κίνδυνος

Η Εταιρεία εφαρμόζει συγκεκριμένη πιστωτική πολιτική που έχει ως άξονες αφενός τον έλεγχο πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών και αφετέρου την προσπάθεια αποτελεσματικής διαχείρισης των απαιτήσεων της πριν αυτές καταστούν ληξιπρόθεσμες αλλά και όταν αυτές καταστούν επισφαλείς. Για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, οι πελάτες ομαδοποιούνται ανάλογα με την κατηγορία που ανήκουν, τα πιστωτικά χαρακτηριστικά τους, την ενηλικίωση των απαιτήσεων τους και τα τυχόν προηγούμενα προβλήματα εισηραξιμότητας που έχουν επιδείξει. Οι πελάτες που θεωρούνται επισφαλείς, επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων και για τη ζημία που εκτιμάται ότι θα προκύψει από αυτές, σχηματίζεται σχετική πρόβλεψη απομείωσης. Ο μέγιστος πιστωτικός κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται η Εταιρεία είναι η απεικονισμένη κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων τους.

Η Εταιρεία ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις της, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στις διαδικασίες του πιστωτικού ελέγχου. Οι απαιτήσεις της Εταιρείας προέρχονται από Ασφαλιστικά Ταμεία, Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, Ασφαλιστικές Εταιρείες και ιδιώτες πελάτες. Η Εταιρεία εστιάζει την πολιτική της στις συνεργασίες με αξιόπιστες ασφαλιστικές εταιρείες με υψηλή πιστοληπτική ικανότητα τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά.

Ο πιθανός πιστωτικός κίνδυνος σχετίζεται κυρίως με τις υψηλές οφειλές προηγούμενων ετών των δημόσιων ασφαλιστικών ταμείων καθώς επίσης και με τους ιδιώτες πελάτες χωρίς κάποια ασφάλεια ή με τους ασφαλισμένους ασθενείς για το επί πλέον ποσό που δεν καλύπτεται από την ασφάλεια τους. Κατάλληλες προβλέψεις αναγνωρίζονται για ζημιές προερχόμενες από απομείωση απαιτήσεων λόγω συγκεκριμένων πιστωτικών κινδύνων και έκτακτων γεγονότων.

Για τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, η Εταιρεία συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης.

Η έκθεση της Εταιρείας όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο, περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	3.537.259	4.862.085
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	17.135.720	17.012.943
Σύνολο	20.672.979	21.875.028

Σημειώνεται ότι κατά την 31.12.2017 υφίστανται δεσμευμένες καταθέσεις μετρητών της Εταιρείας, αξίας €42,6 χιλ.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων για την Εταιρεία κατά την 31.12.2017 και την 31.12.2016, αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε καθυστέρηση που δεν έχουν απομειωθεί	31/12/2017	31/12/2016
Εντός 3 μηνών	2.431.998	3.107.698
Από 3 έως 6 μήνες	1.560.974	417.310
Από 6 μήνες έως 1 έτος	1.031.873	484.624
Πάνω από 1 έτος	4.791.435	5.275.321
Σύνολο	9.816.280	9.284.953

6. Διαχείριση Κεφαλαίου

Πρωταρχικός στόχος της Εταιρείας σχετικά με την διαχείριση του κεφαλαίου είναι η διασφάλιση και διατήρηση ισχυρής πιστοληπτικής ικανότητας και υγιών κεφαλαιακών δεικτών με σκοπό την υποστήριξη της λειτουργίας της και τη συνέχιση της δραστηριότητάς της (going-concern) εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ικανοποιητικές αποδόσεις για τους μετόχους.

Η Εταιρεία παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του ποσού των Ιδίων Κεφαλαίων πλέον των δανείων μειωμένης εξασφάλισης, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Το κεφάλαιο για τις χρήσεις 2017 και 2016 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €

	31/12/2017	31/12/2016
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	5.124.908	1.183.545
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(3.537.259)	(4.862.085)
Κεφάλαιο	1.587.649	(3.678.539)
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	5.124.908	1.183.545
Πλέον: Δάνεια	43.272.339	43.751.533
Σύνολο κεφαλαίων	48.397.247	44.935.079
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	0,03	(0,08)

Η Εταιρεία ορίζει το ποσό του κεφαλαίου σε σχέση με την συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. ίδια κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Η Εταιρεία διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπάρχοντων περιουσιακών στοιχείων αλλάζουν. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να πουλήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το δανεισμό.

7. Τρέχουσες Συνθήκες Ελληνικής Οικονομίας

Μετά από πολύχρονη ύφεση που βιώνει η ελληνική οικονομία, το 2017 ολοκληρώθηκε θετικά η δημοσιονομική ισορροπία, παρά το χαμηλότερο από το προσδοκώμενο ρυθμό αύξησης. Το 2018 είναι ιδιαίτερα κρίσιμο έτος για τη διατήρηση της ανάκαμψης της οικονομίας.

Καθοριστικός παράγοντας της διατήρησης και ανάπτυξης των οικονομικών μεγεθών είναι η αντιμετώπιση των δομικών προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας και η επιμονή στην μεταρρυθμιστική προσπάθεια (κοινωνική ασφάλιση, φορολογία, κλπ).

Μία από τις προϋποθέσεις επιτυχίας των όποιων στρατηγικών εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και εξυγίανσης της ελληνικής οικονομίας είναι η εξασφάλιση βιώσιμων συνθηκών στο επιχειρηματικό πεδίο με την υιοθέτηση και υλοποίηση διαρθρωτικών μέτρων και δράσεων πολιτικής, τα οποία θα εξασφαλίζουν την υγιή ανάπτυξή τους.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις τρέχουσες συνθήκες που βιώνει η ελληνική οικονομία, αξιολογώντας τις προβλεπόμενες βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνθήκες της αγοράς και την πορεία υλοποίησης των εγκεκριμένων επιχειρηματικών πλάνων της Διοίκησης.

8. Συνεργασία με Ε.Ο.Π.Υ.Υ.-Υποχρεώσεις άρθρου 100 του Ν.4172/2013

Σημαντική αλλαγή που επήλθε στον κλάδο Υγείας είναι η σύσταση από 01.01.2012 του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ), που αποτελεί το νέο ταμείο υπό την «ομπρέλα» του οποίου έχει βρεθεί η πλειονότητα των ασφαλισμένων, οι οποίοι μέχρι το τέλος του 2011 καλύπτονταν από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, τον ΟΓΑ, το Ταμείο των Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ) και το ταμείο του Δημοσίου (ΟΠΑΔ-ΤΥΔΚΥ), το ΤΣΑΥ και λοιπά ταμεία.

Βασικό συστατικό της νέας νομοθεσίας βάσει της οποίας λειτουργεί ο νέος Οργανισμός αποτελεί η σύσταση των Κλειστών Ενοποιημένων Νοσηλείων (ΚΕΝ) που διαμορφώνει μια νέα διαδικασία τιμολόγησης και διαχείρισης νοσοκομειακών νοσηλείων ασθενών, η οποία βασίζεται στα διεθνώς καθιερωμένα DRGs (Diagnosis Related Groups).

Στα πλαίσια της συγκεκριμένης διαδικασίας, το νοσοκομείο λαμβάνει ένα προϋπολογισμένο και εγκεκριμένο ποσό για την κάλυψη του κόστους περίθαλψης (εκτός από την αμοιβή ιατρού) και των υπηρεσιών που προσφέρει στους ασθενείς των δημοσίων και ιδιωτικών φορέων ασφάλισης υγείας.

Βάσει του Ν. 4238/2014 (ΦΕΚ Α'/38/17.2.2014) στο Εθνικό Σύστημα Υγείας συνιστάται Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (Π.Ε.Δ.Υ.) που λειτουργεί στις Διοικήσεις Υγειονομικών Περιφερειών (Δ.Υ.Πε.) της χώρας. Μέσω του Π.Ε.Δ.Υ. οι υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας παρέχονται ισότιμα σε κάθε πολίτη, ανεξάρτητα από την οικονομική, κοινωνική, επαγγελματική και ασφαλιστική του κατάσταση και τον τόπο κατοικίας του. Σύμφωνα με τον ίδιο νόμο (άρθρο 8), ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. θα λειτουργεί ως ασφαλιστικός οργανισμός Υγείας ο οποίος θα «αγοράζει» υπηρεσίες για λογαριασμό των ασφαλισμένων του από τους παρόχους υγείας (ιατρούς - κλινικές - διαγνωστικά κέντρα).

Η έναρξη συνεργασίας των ιδιωτικών νοσοκομείων με τον ΕΟΠΥΥ αντιμετωπίστηκε θετικά από τον κλάδο των ιδιωτικών κλινικών, οι οποίες προχώρησαν σε σύναψη συμβάσεων με τον νέο φορέα, γεγονός που διέυρυνε την πελατειακή βάση τους και αύξησε τον αριθμό των περιστατικών. Παράλληλα όμως τα ελλείμματα και η αστοχία των προϋπολογισμών προκάλεσαν μεγάλες καθυστερήσεις στην καταβολή των οφειλόμενων νοσηλείων ταυτόχρονα με τη λήψη μέτρων μονομερών περικοπών (Rebate και Claw-back) που οδηγούν σε συμψηφισμό και ματαίωση είσπραξης των οφειλόμενων ποσών προς τον ιδιωτικό τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας.

Από τον Ιούλιο 2013 τέθηκαν σε εφαρμογή, σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν.4172/2013, τα εξής:

α) ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (Claw-back) δαπανών νοσηλείας, διαγνωστικών εξετάσεων και φυσικοθεραπείας. Βάσει του μηχανισμού, η μηνιαία δαπάνη του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεία και φυσικοθεραπείες που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του ΕΟΠΥΥ. Το υπερβάλλον ποσό, το οποίο αναζητείται εκ μέρους του ΕΟΠΥΥ από τους συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους των ανωτέρω υπηρεσιών υγείας, υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση και καταβάλλεται εντός μηνός από την έγγραφη ατομική ειδοποίηση σε λογαριασμό τραπεζής που θα υποδείξει ο ΕΟΠΥΥ. Σε περίπτωση απράκτου παρελεύσεως της ως άνω προθεσμίας, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ αναστέλλει αυτοδικαίως και αζημίως ως προς αυτόν, τη σύμβαση του συμβεβλημένου παρόχου με τον ΕΟΠΥΥ, για το χρονικό διάστημα μέχρι την καταβολή του συνολικού οφειλομένου ποσού εντόκως από αυτόν (πάροχο) του ποσού ή την είσπραξη του κατά

τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Ως βάση υπολογισμού του ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβαλλόμενο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον ΕΟΠΥΥ, έναντι των παρεχόμενων για τον αντίστοιχο χρονικό διάστημα υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του. Δεν αναγνωρίζονται και δεν αποζημιώνονται από τον ΕΟΠΥΥ δαπάνες που υποβάλλονται σε αυτόν μετά την πάροδο είκοσι (20) ημερών από τη λήξη εκάστου ημερολογιακού μήνα.

Το συνολικό ποσό της επιστροφής (claw-back) υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση, υπολογίζοντας τη διαφορά ανάμεσα στην προϋπολογισμένη και την πραγματική δαπάνη, που προκύπτει από την αιτούμενη από τους παρόχους δαπάνη, αφού αφαιρεθούν τυχόν επιστροφές rebate και λοιπές μη αποδεκτές δαπάνες κατά το χρόνο υπολογισμού.

β) η καθιέρωση ποσοστού επί των οφειλών του ΕΟΠΥΥ για νοσηλεία, διαγνωστικές εξετάσεις και φυσικοθεραπείες των ασφαλισμένων του προς τους συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ ιδιώτες παρόχους των ως άνω υπηρεσιών υγείας, υπέρ του Οργανισμού ως επιστροφή (Rebate) για κάθε μήνα.

Το ποσό έκπτωσης (rebate) υπολογίζεται σε μηνιαία βάση και ενσωματώνεται από 1/1/2016 στα εκδοθέντα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. Οι διατάξεις των αναφερόμενων περιπτώσεων (α) και (β) έχουν αναδρομική ισχύ από 1/1/2013 και διάρκεια έως 31/12/2018 σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση οικ.Γ5/63587/20.8.2015.

Με την υπουργική απόφαση Γ3γ/37400/19.05.2017 (ΦΕΚ 1752/Β'/22.05.2017) καθορίστηκαν τα επιτρεπόμενα όρια δαπανών του ΕΟΠΥΥ για παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους και για παροχή ιατροτεχνολογικών προϊόντων και συμπληρωμάτων ειδικής διατροφής από συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ κατασκευαστές, εισαγωγείς, διανομείς/προμηθευτές, έτους 2017. Σύμφωνα με τις κατηγορίες παρεχόμενης υπηρεσίας το ετήσιο όριο δαπάνης για υπηρεσίες νοσηλείας ιδιωτικών κλινικών διαμορφώνεται σε 265 εκ. Ευρώ, ενώ το ετήσιο όριο δαπάνης των διαγνωστικών εξετάσεων και πράξεων διαμορφώνεται σε 350 εκ. Ευρώ.

Με την απόφαση Αριθμ. Γ3γ/Γ.Π./51816 (ΦΕΚ 2638/28.07.2017) του αναπληρωτή υπουργού Υγείας γνωστοποιήθηκε ότι οι υπ' αριθμ. Γ3γ/οικ. 96176/4-11-2014 (Β' 3040) και Γ3γ/65273/15-09-2015 (Β' 2036) υπουργικές αποφάσεις για τον υπολογισμό του claw-back 2014 παύουν να ισχύουν. Τα ποσά αυτόματης επιστροφής (claw-back) του έτους 2014 για την κατηγορία παρεχόμενης υπηρεσίας υγείας «Υπηρεσίες Νοσηλείας Ιδιωτικών Κλινικών» υπολογίζονται πλέον σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100 του ν. 26 4172/2013 και ειδικότερα ως βάση υπολογισμού του ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβεβλημένο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον ΕΟΠΥΥ, έναντι των παρεχόμενων, για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα, υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του. Το ποσό επιστροφής υπολογίζεται στη βάση της διαφοράς μεταξύ της προϋπολογισμένης και της πραγματικής δαπάνης, μετά την αφαίρεση τυχόν εκπτώσεων (rebates) και μη αποδεκτών δαπανών.

Επιπλέον με την απόφαση Αριθμ. Γ3γ/Γ.Π./58976/2017 (ΦΕΚ Β' 2746/04.08.2017) του αναπληρωτή υπουργού Υγείας, κατηγοριοποιήθηκαν οι υπηρεσίες υγείας οι οποίες υπόκεινται σε έκπτωση (rebate) ενώ καθορίστηκαν αντίστοιχα και τα ποσοστά, τα οποία διαμορφώνονται κλιμακωτά ανάλογα με το ύψος της υποβαλλόμενης μηνιαίας δαπάνης. Η εφαρμογή της εν λόγω υπουργικής απόφασης έχει ισχύ από την 01/08/2017.

Ο ΕΟΠΥΥ έχει κοινοποιήσει με την αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων τα ποσά του rebate και claw-back που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013, 2014, 2015, 2016 και Α' εξάμηνο 2017 συνολικού ύψους €33,5 εκ. περίπου συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

Η Εταιρεία προχώρησε σε κατάθεση προσφυγής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά των ανωτέρω πράξεων έκδοσης από τον ΕΟΠΥΥ αναφορικά με τα ποσά αυτόματης επιστροφής (claw-back) και ποσά επιστροφής (rebate) που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013 έως και 2016.

Μέχρι στιγμής, με εξαίρεση τις χρήσεις 2013, 2016 και 2017, είναι αδύνατη η ακριβής ποσοτικοποίηση του προϋπολογισμού και του claw-back που αντιστοιχεί στην Εταιρεία λόγω της μη γνωστοποίησης, από πλευράς ΕΟΠΥΥ, όλων των παραμέτρων (κλάδου και κλινικών ξεχωριστά), οι οποίες μπορούν αξιόπιστα να οδηγήσουν σε ακριβή προσδιορισμό των αντίστοιχων ποσών. Επίσης, θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι τα τελικά ποσά του claw-back για το 2014 και 2015 θα προκύψουν εφόσον ελεγχθούν και οι υποβολές του συνόλου των αναφερόμενων

ετών και τελικώς επικυρωθούν από τον ΕΟΠΥΥ. Σε κάθε περίπτωση η Διοίκηση εκτιμά ότι με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, τα αποτελέσματα της Εταιρείας έχουν ήδη επιβαρυνθεί με επαρκή ποσά καθ' όλη την περίοδο εφαρμογής του Claw-back και του Rebate και δεν αναμένεται περαιτέρω αρνητική μεταβολή τους.

Η Εταιρεία, με βάση τα κοινοποιούμενα από τον ΕΟΠΥΥ ενημερωτικά, για claw-back και rebate, σημειώματα, προχώρησε αποκλειστικά και μόνο για λόγους φορολογικής συμμόρφωσης σύμφωνα με την ΠΟΛ.1191/12.8.2014 και την ΠΟΛ 1113/2.6.2015, στην έκδοση των αντίστοιχων τιμολογίων επιστροφών για τις περιόδους 2013 έως και Α' εξάμηνο 2017.

Επιπλέον την 18η Μαρτίου 2015 κοινοποιήθηκε με βάση την ισχύουσα σύμβαση από τη συμβαλλόμενη Ελεγκτική Εταιρεία, τα αποτελέσματα του διοικητικού και ιατρικού ελέγχου των υποβληθέντων λογαριασμών προς τον ΕΟΠΥΥ για την περίοδο 01/01/2013-31/12/2013. Με βάση τα γνωστοποιηθέντα πορίσματα, οι μη αποδεκτές δαπάνες ανέρχονται περίπου στα €1,7 εκ. Η Εταιρεία έχει ήδη προχωρήσει, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, σε υποβολή ένστασης επί των σχετικών ευρημάτων. Μετά και την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας ο ΕΟΠΥΥ την 7^η Μαρτίου 2017 κοινοποίησε με την αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στην Εταιρεία το ποσό του Claw-back που αντιστοιχεί στη χρήση 2013 μετά και την κοινοποίηση του σχετικού ελέγχου από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές και την εκκαθάριση των σχετικών υποβολών της περιόδου συνολικού ύψους € 4,4 εκ. περίπου συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Μετά και την οριστικοποίηση των ποσών των περικοπών τα αποτελέσματα της Εταιρείας δεν επιβαρυνθήκαν καθώς ήταν επαρκή τα σχετικά αναγνωρισμένα ποσά. Επισημαίνεται, ότι ο διοικητικός και ιατρικός έλεγχος των υποβολών όλων των κλινικών του κλάδου προς τον ΕΟΠΥΥ των χρήσεων 2012, 2014 και 2015 δεν έχει, μέχρι στιγμής, ξεκινήσει.

Με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ), (ΦΕΚ Α 184 31-12-2015) αποφασίσθηκε ότι η ισχύς των υφισταμένων κατά τη δημοσίευση του παρόντος συμβάσεων μεταξύ των ιατρών, διαγνωστικών εργαστηρίων, πολυϊατρείων, κλινικών και λοιπών παρόχων και του ΕΟΠΥΥ, είτε αυτές είναι αρχικές είτε έχουν ήδη παραταθεί, να παραταθεί έως τις 30/6/2016. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 52 του υπ αριθ. 4410/2016 Νόμου (αρ. ΦΕΚ 141/3-8-2016) παρατείνεται η ισχύς των ανωτέρω συμβάσεων μεταξύ του ΕΟΠΥΥ και όλων των παρόχων υγείας μέχρι την ολοκλήρωση των νέων συμβάσεων.

Ακόμα, σύμφωνα με το άρθρο 90 του υπ' αρ. 4368/2016 Νόμου «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (αρ. ΦΕΚ 21/21-2-2016), οι δαπάνες των παρόχων υγείας, πλην φαρμακοποιών, που πραγματοποιήθηκαν από την 1/1/2016 και υποβάλλονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΟΠΥΥ εκκαθαρίζονται με δειγματοληψία, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να αφορά ποσοστό μικρότερο του πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού αριθμού των υποβαλλομένων δικαιολογητικών δαπανών ασφαλισμένων εκάστου παρόχου και κατ' ελάχιστο αριθμό 10 δικαιολογητικών δαπάνης. Ο ΕΟΠΥΥ δύναται να ελέγξει οριστικά και να εκκαθαρίσει τις μη εκκαθαρισθείσες οφειλές του ΕΟΠΥΥ προς τους παρόχους του, πλην φαρμακοποιών και νοσοκομείων Ε.Σ.Υ., που αφορούν τα έτη 2012-2015, σύμφωνα με τα ανωτέρω. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται οι συμβεβλημένοι πάροχοι που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία του άρθρου 100 παρ. 6 του ν. 4172/2013 (Α' 167).

Τον Οκτώβριο 2016, σύμφωνα με το αρ. 52 του Ν. 4430/2016, προσδιορίστηκαν οι όροι για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του ΕΟΠΥΥ, οι οποίες γεννήθηκαν πριν και μετά τη λειτουργία του, προς τους συμβεβλημένους παρόχους υγείας. Ειδικότερα, με βάση τις διατάξεις του συγκεκριμένου άρθρου, προσδιορίστηκαν περαιτέρω εκπτώσεις προκειμένου ο Οργανισμός να προβεί, εντός του 2017, στην ολοσχερή εξόφληση των οφειλών του, που γεννήθηκαν έως και τη χρήση 2015 (συμπεριλαμβανομένων των οφειλών πριν το 2012). Επισημαίνεται ότι η εταιρεία έχει ήδη διενεργήσει επαρκείς προβλέψεις έναντι των διατάξεων του συγκεκριμένου άρθρου και, ως εκ τούτου, δεν προβλέπεται περαιτέρω επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της.

Τέλος με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) με αριθμό 1874/2017 ακυρώνονται οι αποφάσεις που ελήφθησαν τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2012 από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ για μείωση τιμών σε επιλεγμένες διαγνωστικές εξετάσεις. Στο σκεπτικό της απόφασης επισημαίνεται πως οι αποφάσεις εκδόθηκαν από αναρμόδια αρχή (Διοικητικό Συμβούλιο ΕΟΠΥΥ) καθώς δεν υφίσταται διάταξη νόμου που να παρέχει τέτοια αρμοδιότητα. Η Εταιρεία ακολουθώντας την ανωτέρω απόφαση του ΣτΕ προχώρησε στην επανατιμολόγηση των συγκεκριμένων διαγνωστικών εξετάσεων.

(Δ) ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η διασφάλιση της ανοδικής τάσης της Ελληνικής οικονομίας οφείλει να είναι το κύριο μέλημα, προκειμένου να εισέλθει σε τροχιά υγιούς ανάπτυξης. Η διασφάλιση ενός σταθερού οικονομικού περιβάλλοντος θα ενισχύσει την επιχειρηματική εμπιστοσύνη και θα αποτελέσει βάση έλξης επενδυτικών κεφαλαίων.

Όλο το προηγούμενο διάστημα έχουν επέλθει σημαντικές μεταβολές στο ασφαλιστικό σύστημα και σε συνδυασμό με τις συνεχείς επιβαρύνσεις από την φορολογία εισοδήματος έχουν επηρεάσει και προβλέπεται να συνεχίζουν να επιδρούν αρνητικά στην καταναλωτική συμπεριφορά των νοικοκυριών. Η εντατικοποίηση των μεταρρυθμίσεων είναι καθοριστικός παράγοντας για τη διαμόρφωση θετικού οικονομικού περιβάλλοντος, καθώς τυχόν πρόσθετα μέτρα θα οδηγήσουν σε εκ νέου σε περιορισμό του διαθέσιμου εισοδήματος και των κεφαλαίων φυσικών και νομικών προσώπων, δυσχεραίνοντας περαιτέρω την καταναλωτική δύναμη.

Ιδιαίτερης σημασίας για τον κλάδο δραστηριοποίησης της Εταιρείας, κρίνεται ο καθορισμός του θεσμικού πλαισίου υλοποίησης ή μη νέας σύμβασης συνεργασίας μεταξύ ΕΟΠΥΥ και ιδιωτικών κλινικών, με ταυτόχρονη παροχή δεσμευτικού χρονοδιαγράμματος αποπληρωμών των συσσωρευμένων οφειλόμενων ποσών προς τους ιδιώτες παρόχους υγείας.

Η Διοίκηση της Εταιρείας έχει λάβει όλα αυτά τα χρόνια και συνεχίζει να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ενίσχυσης της λειτουργικής της αποδοτικότητας, μέσω περιορισμού του λειτουργικού κόστους, την επέκταση του πελατολογίου και τη μεγιστοποίηση των συνεργιών εντός του Ομίλου.

Σε αντίβαρο της δυσλειτουργίας του ΕΟΠΥΥ, η Εταιρεία προκειμένου να εξασφαλίζει τη συνεχή αναπτυξιακή πορεία, έχει διευρύνει τις συνεργασίες της με τις ισχυρότερες ελληνικές και ξένες ασφαλιστικές εταιρείες παρέχοντας ιατρικές πράξεις υψηλής τεχνολογίας διασφαλίζοντας παράλληλα μεγάλο όγκο ασθενών και επαρκή ρευστότητα.

Για την αντιμετώπιση της κρίσης οι προτεραιότητες της Διοίκησης εστιάζονται στη διασφάλιση της υγιούς χρηματοοικονομικής διάρθρωσης της Εταιρείας, στη βέλτιστη διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης, στην εναρμόνιση της κοστολογικής δομής με τα αναμενόμενα έσοδα καθώς και στη μεγιστοποίηση της εκμετάλλευσης των συνεργιών εντός του Ομίλου, με σκοπό την περαιτέρω ισχυροποίηση της οικονομικής θέσης της.

Παράλληλα, η Εταιρεία συνεχίζει να κινείται με γνώμονα το μακροπρόθεσμο συμφέρον των συμμετεχόντων (stakeholders) της επιχείρησης, επικεντρώνοντας στην εισαγωγή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (added value services), την επένδυση σε τεχνολογία αιχμής (cutting edge technology), τη διάθεση καινοτόμων υπηρεσιών σε εξειδικευμένες αγορές (niche markets), έχοντας πάντα στο επίκεντρο την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας, με σεβασμό στον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον.

(Ε) ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Στην παρούσα ενότητα περιλαμβάνονται οι σημαντικότερες συναλλαγές και υπόλοιπα μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων μερών, όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24 (βλ. σημείωση 10.31).

Οι ενδοεταιρικές συναλλαγές του Ν.3016 (Άρθρο 2, Παρ.4) εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 24/04/2018.

Σημαντικές συναλλαγές εταιρείας με συνδεδεμένες εταιρείες

Κατά τη διάρκεια της χρήσης οι σημαντικότερες συναλλαγές που έλαβαν χώρα μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων με αυτήν μερών είναι οι ακόλουθες:

- Οι αγορές της Μητέρα Α.Ε. που αφορούν κυρίως σε προμήθεια υγειονομικού υλικού και ειδικών υλικών από την εταιρεία Υ-Logimed ύψους € 7,5 εκ., έναντι € 6,7 εκ. τη χρήση 2016.
- Λήψη υπηρεσιών από την μητρική εταιρεία Υγεία Α.Ε. που αφορούν κυρίως διενέργεια μικροβιολογικών εξετάσεων προς την Μητέρα Α.Ε. ύψους € 2,2 εκ. έναντι € 2,3 εκ. τη χρήση 2016.

Συναλλαγές και υπόλοιπα με βασικά διοικητικά και διευθυντικά στελέχη

Παροχές σε βασικά διευθυντικά στελέχη

	Ποσά σε €	
	31/12/2017	31/12/2016
Μισθοί & άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	611.865	519.101
Κόστος κοινωνικής ασφάλισης	144.860	124.498
Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία	0	56.406
Σύνολο	756.725	700.005

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη του Ομίλου (και τις οικογένειές τους).

(ΣΤ) ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Για τη χρήση του 2017, η Εταιρεία λόγω της ύπαρξης ζημιών δεν προβαίνει σε διανομή μερίσματος.

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την χρήση 01/01/2017 - 31/12/2017 έχει αναρτηθεί στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.mitera.gr.

Μαρούσι, 24 Απριλίου 2018

Κατ' εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Γεώργιος Πολίτης

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Γ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31^Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (Δ.Π.Χ.Α.), ΩΣ ΕΧΟΥΝ ΥΙΟΘΕΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της «ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.» στις 24/04/2018 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.mitera.gr.

1. Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Ποσά σε €		ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	
	Σημ.	31/12/2017	31/12/2016
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού			
Ενσώματα Πάγια	10.1	49.908.760	50.041.286
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	10.3	296.808	526.436
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	10.4	23.232.152	22.582.152
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	10.5	347.498	353.756
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	10.6	3.555.489	3.834.543
Σύνολο		77.340.707	77.338.172
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού			
Αποθέματα	10.7	1.156.470	1.199.667
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	10.8	17.135.720	17.012.943
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	10.9	2.997.571	2.684.013
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	10.10	3.537.259	4.862.085
Σύνολο		24.827.020	25.758.707
Σύνολο Ενεργητικού		102.167.727	103.096.879
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ίδια Κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	10.11	40.389.419	61.439.004
Υπέρ το άρτιο		12.049.696	12.049.696
Λοιπά αποθεματικά	10.12	5.206.719	5.242.255
Αποτελέσματα εις νέον		(52.520.927)	(77.547.410)
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής		5.124.908	1.183.545
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		5.124.908	1.183.545
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις			
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	10.6	5.962.240	5.850.898
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	10.13	4.296.303	4.146.888
Επιχορηγήσεις	10.14	105.543	140.606
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	10.15	38.749.262	0
Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	10.16	7.129.329	8.308.205
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	10.17	183.229	205.461
Σύνολο		56.425.906	18.652.057
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	10.18	30.020.560	32.757.419
Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι	10.19	0	0
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	10.15	4.523.077	43.751.533
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	10.20	6.073.276	6.752.324
Σύνολο		40.616.913	83.261.276
Σύνολο Υποχρεώσεων		97.042.819	101.913.334
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		102.167.727	103.096.879

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

2. Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

		ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	
		Ποσά σε €	
	Σημ.	31/12/2017	31/12/2016
<u>Συνεχιζόμενες δραστηριότητες</u>			
Πωλήσεις	10.21	64.029.709	62.452.752
Κόστος πωληθέντων	10.23	(58.391.731)	(57.177.578)
Μικτό Κέρδος		5.637.977	5.275.174
Έξοδα διοίκησης	10.23	(5.143.147)	(5.015.186)
Έξοδα διάθεσης	10.23	0	0
Λοιπά έσοδα	10.24	2.747.613	1.798.451
Λοιπά έξοδα	10.24	(210.380)	(247.007)
Λειτουργικό κέρδος		3.032.064	1.811.432
Λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	10.26	(4.204)	(1.289.784)
Χρηματοοικονομικά κόστη	10.25	(3.196.977)	(3.009.997)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	10.25	4.844	1.286
Κέρδη /(Ζημιές) προ φόρων		(164.272)	(2.487.063)
Φόρος εισοδήματος	10.27	(406.047)	(159.147)
Κέρδη /(Ζημιές) μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(570.319)	(2.646.210)
Κέρδη /(Ζημιές) περιόδου μετά από φόρους		(570.319)	(2.646.210)
Κατανεμημένα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		(570.319)	(2.646.210)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		(3.919)	(183.166)
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		1.136	53.118
Αναβαλλόμενος φόρος		0	0
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου		0	0
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή		0	0
		(2.783)	(130.048)
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων		0	0
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		(573.102)	(2.776.258)
Κατανεμημένα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		(573.102)	(2.776.258)
Αποτελέσματα προ φόρων Χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		5.304.758	4.132.515

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

3. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.

Ποσά σε €	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Κέρδη Νέον	εις	Σύνολο κεφαλαίων	ιδίων
Υπόλοιπο την 01/01/2016	102.398.340	61.439.004	12.049.697	5.242.255	(74.771.153)		3.959.803	
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	(2.646.210)		(2.646.210)	
Σύνολο αναγνωρισμένων εσόδων και εξόδων για τη χρήση		0	0	0	(2.646.210)		(2.646.210)	
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου		0	0	0	0	0	0	0
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου		0	0	0	0	0	0	0
Αναβαλλόμενος φόρος		0	0	0	0	0	0	0
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		0	0	0	0	0	0	0
Λοιπά συνολικά έσοδα:								
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	(183.166)		(183.166)	
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	53.118		53.118	
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή		0	0	0	0	0	0	0
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		0	0	0	(130.048)		(130.048)	
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		0	0	0	(2.776.258)		(2.776.258)	
Υπόλοιπο την 31/12/2016	102.398.340	61.439.004	12.049.697	5.242.255	(77.547.410)		1.183.545	
Υπόλοιπο την 01/01/2017	102.398.340	61.439.004	12.049.697	5.242.255	(77.547.410)		1.183.545	
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	(570.319)		(570.319)	
Σύνολο αναγνωρισμένων εσόδων και εξόδων για τη χρήση		0	0	0	(570.319)		(570.319)	
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	13.000.000	4.550.000	0	0	0	0	4.550.000	
Κεφαλαιοποίηση ζημιών		(25.599.585)	0	0	25.599.585		0	
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου		0	0	(50.050)	0		(50.050)	
Αναβαλλόμενος φόρος		0	0	14.515	0		14.515	
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες	13.000.000	(21.049.585)	0	(35.536)	25.599.585		4.514.465	
Λοιπά συνολικά έσοδα:								
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	(3.918)		(3.918)	
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	1.136		1.136	
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή		0	0	0	0	0	0	0
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		0	0	0	(2.782)		(2.782)	
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		0	0	0	(573.101)		(573.101)	
Υπόλοιπο την 31/12/2017	115.398.340	40.389.419	12.049.697	5.206.720	(52.520.927)		5.124.908	

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

4. Κατάσταση Ταμειακών Ροών

ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		
Κέρδη Περιόδου προ φόρων από συνεχιζόμενη δραστηριότητα	(164.272)	(2.487.063)
Κέρδη Περιόδου προ φόρων από διακοπή δραστηριότητα	0	0
Προσαρμογές για:		
Αποσβέσεις	2.309.047	2.349.628
Μεταβολές στις υποχρεώσεις λόγω συνταξοδότησης του προσωπικού	225.970	213.992
Προβλέψεις	1.295.004	1.938.442
Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	109	1.207
(Κέρδη)/ Ζημιές από την πώληση ενσώματων παγίων	(1.290)	6.068
Έσοδα από χρησιμοποίηση προβλ. Προηγ.Χρήσεων	(1.206.739)	0
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(35.063)	(34.613)
Κέρδη/Ζημιές εύλογης αξίας άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4.095	1.288.577
Μη ταμειακά έξοδα	87.200	87.200
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	(4.844)	(1.286)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	3.118.049	2.923.515
Σύνολο προσαρμογών	5.791.537	8.772.731
Ταμειακές Ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τις μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης	5.627.265	6.285.668
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης		
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων	43.196	(135.268)
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων	(1.395.210)	(1.617.438)
(Αύξηση) / μείωση λοιπών λογαριασμών κυκλοφορούντος ενεργητικού	(307.300)	(141.977)
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλήν τραπεζών)	(780.668)	443.385
Λειτουργικές ταμειακές ροές από διακοπή δραστηριότητας	0	0
	(2.439.982)	(1.451.297)
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	3.187.283	4.834.371
Καταβληθέντες τόκοι	(2.954.179)	(2.455.710)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος	0	(134.504)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	233.105	(2.244.157)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		
Αγορές ενσώματων παγίων	(1.667.924)	(695.023)
Αγορές ασώματων παγίων	(285.487)	(289.364)
Έσοδα από την πώληση ενσώματων παγίων	7.808	17.969
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	0	0
Τόκοι που εισπράχθηκαν	4.118	1.093
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(1.941.486)	(965.325)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Έκδοση κοινών μετοχών	1.000.000	0
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	(50.050)	0
Δάνεια αναληφθέντα	341.173	0
Δάνεια πληρωθέντα	(836.624)	(100.000)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(70.944)	0
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	383.555	(100.000)
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(1.324.826)	1.178.832
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	4.862.085	3.683.253
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	3.537.259	4.862.085

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

5. Γενικές πληροφορίες για την Εταιρεία

Η εταιρεία, με το διακριτικό τίτλο «ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ», ιδρύθηκε το 1979 από ιατρούς μαιευτήρες γυναικολόγους, έχει την έδρα της στο Δήμο Αμαρουσίου στην οδό Ερυθρού Σταυρού 6 και δραστηριοποιείται στο χώρο της υγείας. Η εταιρεία αρχικά λειτούργησε αποκλειστικά ως Μαιευτική Κλινική, ενώ στη συνέχεια μετατράπηκε σε Γενική Κλινική και ίδρυσε την Παιδιατρική κλινική. Διαθέτει 310 κλίνες σε 6 ορόφους σε ιδιόκτητο κτίριο. Από τον Απρίλιο 2008 ξεκίνησε η λειτουργία της Παιδοκαρδιοχειρουργικής Κλινικής εντός της Παιδιατρικής Κλινικής.

Την 31 Δεκεμβρίου 2017 η εταιρεία απασχολούσε 989 υπαλλήλους έναντι 951 της 31 Δεκεμβρίου 2016.

Εκτός από το προσωπικό που αναφέρεται παραπάνω στην εταιρεία απασχολούνται και συνεργάτες ιατροί κυρίως Μαιευτήρες Γυναικολόγοι αλλά και λοιπών ειδικοτήτων.

Οι μετοχές της εταιρείας δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Στις 31 Οκτωβρίου 2007 η εταιρεία κατέστη θυγατρική της εταιρείας ΥΓΕΙΑ ΑΕ, της οποίας οι μετοχές έχουν εισαχθεί και διαπραγματεύονται στο Χ.Α.

Τα οικονομικά στοιχεία της Εταιρείας περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της εισηγμένης στο ΧΑ εταιρείας Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Την 31/12/2017 το άμεσο και έμμεσο ποσοστό συμμετοχής του ΥΓΕΙΑ ΑΕ στην Εταιρεία ανέρχεται σε 99,55%.

6. Πλαίσιο Κατάρτισης Οικονομικών Καταστάσεων

6.1 Δήλωση Συμμόρφωσης

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017 που καλύπτουν τη χρήση από την 1^η Ιανουαρίου έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2017, έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern) και είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των διερμηνειών τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31.12.2017.

Η Εταιρεία εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις διερμηνείες τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του. Οι σχετικές λογιστικές αρχές, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω στη Σημείωση 7, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2017 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 24/4/2018 και υπόκεινται στην οριστική έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

6.2 Βάση Επιμέτρησης

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή τροποποιείται για την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία των παρακάτω στοιχείων:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω της Καταστάσεων Συνολικών Εσόδων (περιλαμβάνονται και τα παράγωγα),
- χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση.

6.3 Νόμισμα Παρουσίασης

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ, δηλαδή το νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία.

Πρέπει να σημειωθεί ότι λόγω στρογγυλοποιήσεων, τα πραγματικά αθροίσματα των ποσών που παρουσιάζονται στις συνοπτικές οικονομικές καταστάσεις, ενδέχεται να μην είναι ακριβώς ίσα με τα αθροίσματα που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, παρομοίως για τα ποσοστά.

6.4 Χρήση Εκτιμήσεων

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Εταιρείας. Κρίσεις, παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης επηρεάζουν το ποσό στο οποίο αποτιμώνται ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις, το ποσό που αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της χρήσης για ορισμένα έσοδα και έξοδα, καθώς και τις παρουσιαζόμενες εκτιμήσεις για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και σύμφωνα με την ιστορική εμπειρία και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών για την έκβαση μελλοντικών γεγονότων που θεωρούνται λογικά κάτω από τις υφιστάμενες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν το μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς.

Οι τομείς που απαιτούν τον μεγαλύτερο βαθμό κρίσης καθώς και οι τομείς στους οποίους οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές έχουν σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται στη σημείωση 8.

6.5 Συγκριτικά στοιχεία και στρογγυλοποιήσεις

Διαφορές που παρουσιάζονται μεταξύ των ποσών στις οικονομικές καταστάσεις και των αντίστοιχων ποσών στις σημειώσεις οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

6.6 Αλλαγή στις Λογιστικές Πολιτικές

Οι λογιστικές πολιτικές βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι Οικονομικές Καταστάσεις, είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31/12/2016, εκτός από τις αλλαγές σε Πρότυπα και Διερμηνείες που ισχύουν από την 1/1/2017. Στην παράγραφο 6.6.1 παρουσιάζονται τα πρότυπα τα οποία έχουν εφαρμογή στην Εταιρεία και έχουν υιοθετηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2017, καθώς και τα πρότυπα τα οποία είναι μεν υποχρεωτικά από την 1^η Ιανουαρίου 2017, ωστόσο δεν είναι εφαρμόσιμα στις εργασίες της Εταιρείας. Στην παράγραφο 6.6.2 παρουσιάζονται τα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες σε ήδη υπάρχοντα πρότυπα τα οποία είτε δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ, είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

6.6.1. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2017 ή μεταγενέστερα.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 7. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να καταστεί εφικτό για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις, οι οποίες θα καθιστούν εφικτό στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που προκύπτουν από ταμειακές ροές, καθώς και των μη ταμειακών μεταβολών. Η Εταιρεία έχει προβεί στις απαραίτητες γνωστοποιήσεις στη σημείωση 10.21.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12: «Αναγνώριση Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαιτήσης για μη Πραγματοποιηθείσες Ζημιές» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 12. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

6.6.2. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018 και εκτιμάται ότι κατά την πρώτη εφαρμογή του, η επίδραση για την Εταιρεία δεν θα είναι σημαντική.

Η Εταιρεία θα εφαρμόσει το καινούργιο Πρότυπο χωρίς αναπροσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης και προέβη κατά την ημερομηνία αναφοράς σε αξιολόγηση του αντίκτυπου της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9. Ακολούθως παρατίθενται τα συμπεράσματα της Διοίκησης αναφορικά με τους βασικούς τομείς όπου αναμένεται να έχει επίδραση το νέο πρότυπο:

- Το νέο μοντέλο απομείωσης αξίας απαιτεί την αναγνώριση των προβλέψεων απομείωσης βάσει των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και όχι μόνο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών, όπως ισχύει σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Η Εταιρεία θα εφαρμόσει την απλοποιημένη προσέγγιση αναφορικά με τις εμπορικές απαιτήσεις. Η Εταιρεία βρίσκεται σε διαδικασία τελικών ελέγχων προκειμένου να προσδιοριστεί ο αντίκτυπος από τη μετάβαση στο νέο πρότυπο. Σημειώνεται ότι με βάση την διενεργηθείσα αναλυτική αξιολόγηση, η Εταιρεία έχει συμπεράνει ότι κατά την υιοθέτηση του νέου προτύπου δεν αναμένεται να υπάρξει σημαντική επίδραση στην Εταιρεία.
- Οι αναμορφωμένοι κανόνες λογιστικής αντιστάθμισης, εναρμονίζουν την λογιστική αντιμετώπιση των σχέσεων αντιστάθμισης με τις πολιτικές και τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας. Η Εταιρεία δεν κατείχε κατά την 31/12/2017 σχέσεις αντιστάθμισης και κατά συνέπεια δεν αναμένεται να υπάρξει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

- Δεν αναμένεται επίδραση στην ταξινόμηση και στην επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού λόγω εφαρμογής του νέου προτύπου.

Το νέο Πρότυπο προβλέπει επίσης πρόσθετες γνωστοποιήσεις τροποποιώντας παράλληλα τον τρόπο παρουσίασης των πληροφοριών. Η Εταιρεία θα τροποποιήσει καταλλήλως τη φύση, έκταση και δομή των παρεχόμενων γνωστοποιήσεων αναφορικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα, προκειμένου να συμμορφωθεί με το νέο Πρότυπο.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018. Στο πλαίσιο εφαρμογής του Προτύπου, η Εταιρεία πραγματοποίησε αναλυτική αξιολόγηση του λογιστικού χειρισμού για το σύνολο των πηγών εσόδων της. Με βάση την διενεργηθείσα αξιολόγηση, η Διοίκηση δεν εντόπισε ουσιώδεις διαφορές από τις υφιστάμενες λογιστικές πολιτικές. Ως εκ τούτου, η υιοθέτηση του νέου Προτύπου δεν αναμένεται να έχει επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις κατά την εφαρμογή του.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωρισθεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018. Όπως αναλύεται ανωτέρω, η υιοθέτηση του νέου προτύπου δεν αναμένεται να έχει επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας κατά την εφαρμογή του.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιορισθεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Η Εταιρεία δεν αναμένεται να έχει καμία επίδραση στις οικονομικές της καταστάσεις από την εν λόγω τροποποίηση. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

Το πρότυπο θα επηρεάσει κυρίως το λογιστικό χειρισμό των λειτουργικών μισθώσεων της Εταιρείας. Κατά την ημερομηνία αναφοράς, η Εταιρεία διαθέτει μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις ύψους €270 χιλ. Η Διοίκηση βρίσκεται στο στάδιο αξιολόγησης του κατάλληλου λογιστικού χειρισμού ανά λειτουργική μίσθωση και του ποσοτικού προσδιορισμού της επίδρασης από την υιοθέτηση του νέου Προτύπου. Τα τελικά συμπεράσματα από την ως άνω αξιολόγηση, θα οριστικοποιηθούν το προσεχές διάστημα.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 1:** Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, **ΔΛΠ 28:** Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την 1η Ιανουαρίου 2018 όσον αφορά στα ΔΠΧΑ 1 και ΔΛΠ 28. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής Βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια

ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις,. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11: Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, ΔΛΠ 12: Επίπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, ΔΛΠ 23: Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στις αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

7. Βασικές Λογιστικές Πολιτικές

Οι λογιστικές αρχές βάσει των οποίων συντάσσονται οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις και τις οποίες συστηματικά εφαρμόζει η Εταιρεία είναι συνεπείς με αυτές που εφαρμόστηκαν την προηγούμενη χρήση εκτός όσων αναφέρονται στην παράγραφο 6.6.1.

7.1 Επενδύσεις σε Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι οι επιχειρήσεις πάνω στις οποίες ασκείται έλεγχος από την Εταιρεία. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία μπορούν να ασκηθούν από τη μητρική Εταιρεία κατά τον χρόνο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η μητρική ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία εξαιρείται από την παρουσίαση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεδομένου ότι πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια του ΔΠΧΑ 10.

Στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας οι επενδύσεις σε θυγατρικές εμφανίζονται στο κόστος κτήσεως μειωμένο με την τυχόν ζημία απομείωσης. Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης η Εταιρεία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι επενδύσεις έχουν υποστεί απομείωση. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η ζημία που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Για τη λογιστική αντιμετώπιση συναλλαγών με μη ελέγχουσες συμμετοχές, η Εταιρεία εφαρμόζει τη λογιστική αρχή κατά την οποία αντιμετωπίζει τις συναλλαγές αυτές ως συναλλαγές με τρίτα μέρη. Οι πωλήσεις προς τις μη ελέγχουσες συμμετοχές δημιουργούν κέρδη και ζημιές για την Εταιρεία τα οποία καταχωρούνται στην καθαρή θέση.

7.2 Μετατροπή ξένου νομίσματος

Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης της Εταιρείας.

(α) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας της Εταιρείας κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης χρησιμοποιώντας την ισοτιμία κλεισίματος κατά την ημερομηνία αυτή. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Τα μη νομισματικά στοιχεία και υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας, χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τα μη

νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

Τα κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αλλά και από την αποτίμηση τέλους χρήσης νομισματικών στοιχείων σε ξένα νομίσματα που πληρούν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών απεικονίζονται στα ίδια κεφάλαια.

7.3 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια και οι επενδύσεις σε ακίνητα απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στο κόστος κτήσεως μειωμένο κατά τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και την τυχόν απομείωσή τους. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων. Μεταγενέστερες δαπάνες που διενεργούνται σε σχέση με τα ενσώματα πάγια, κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που αναμένεται ότι θα εισρεύσουν στην Εταιρεία από την εκμετάλλευση των παγίων αυτών και το κόστος τους μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι επισκευές και οι συντηρήσεις καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ως έξοδο, κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων επιβαρύνουν το κονδύλι της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων, με βάση τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης, καθ' όλη τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής η οποία, κατά κατηγορία παγίων, έχει ως εξής:

Κτίρια	30-50 έτη
Κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	12-15 έτη
Μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός	6-12 έτη
Μεταφορικά Μέσα	4-9 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	4-6 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε ετήσια βάση κατά την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημιές στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

7.4 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Λογισμικό: Τα λογισμικά προγράμματα αφορούν το κόστος αγοράς, καθώς και κάθε δαπάνη που έχει πραγματοποιηθεί κατά την ανάπτυξη του λογισμικού προκειμένου αυτό να τεθεί σε καθεστώς λειτουργίας. Οι δαπάνες που ενισχύουν ή επεκτείνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, αναγνωρίζονται ως κεφαλαιουχική δαπάνη και προστίθενται στο αρχικό κόστος του λογισμικού. Τα λογισμικά προγράμματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 3 έως 5 έτη και καταχωρούνται ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων. Οι δαπάνες που απαιτούνται για τη συντήρηση του λογισμικού αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

7.5 Απομείωση Αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Τα στοιχεία του ενεργητικού που έχουν απεριόριστη ωφέλιμη διάρκεια ζωής και δεν αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως και όταν κάποια γεγονότα καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί.

Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται όταν η λογιστική αξία ενός στοιχείου του ενεργητικού ή μιας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό τους. Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών είναι η μικρότερη ομάδα στοιχείων ενεργητικού που μπορεί να παράγει ταμειακές ροές ανεξάρτητα από άλλα στοιχεία και ομάδες στοιχείων της Εταιρείας. Η ανακτήσιμη αξία είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της καθαρής εύλογης αξίας (μετά από έξοδα πώλησης) και της αξίας λόγω χρήσης. Η αξία χρήσης είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να εισρεύσουν στην επιχείρηση από τη χρήση ενός στοιχείου ενεργητικού και από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του. Η λογιστική αξία του στοιχείου μειώνεται στο ποσό της ανακτήσιμης αξίας. Σε περίπτωση μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών, η ζημιά απομείωσης αφαιρείται πρώτα από το ποσό της υπεραξίας που έχει αναγνωριστεί για αυτή τη μονάδα και κατόπιν στα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού σε αναλογική βάση.

Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων της χρήσης. Αναφορικά με τα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού, σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης εξετάζεται εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης. Μια ζημιά απομείωσης αναστρέφεται εάν υπάρξει μια αλλαγή στην εκτίμηση του ανακτήσιμου ποσού. Μετά την αναστροφή της ζημιάς απομείωσης η λογιστική αξία του στοιχείου δεν μπορεί να υπερβαίνει την λογιστική αξία (μετά από αποσβέσεις) με την οποία θα παρουσιάζονταν εάν δεν είχε αναγνωριστεί ζημιά απομείωσης.

7.6 Χρηματοοικονομικά μέσα

Οι επενδύσεις της Εταιρείας ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες με βάση τον σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν. Η Διοίκηση αποφασίζει την κατάλληλη ταξινόμηση της επένδυσης κατά τον χρόνο απόκτησης της επένδυσης και επανεξετάζει την ταξινόμηση σε κάθε ημερομηνία παρουσίασης.

(α) Δάνεια και απαιτήσεις

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργείς αγορές και δεν υπάρχει πρόθεση πώλησής τους. Συμπεριλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνα με λήξη μεγαλύτερη των 12 μηνών από την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, τα οποία συμπεριλαμβάνονται στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό.

(β) Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων

Η κατηγορία αυτή έχει τρεις υποκατηγορίες: χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που κατέχονται για εμπορία, αυτά που προσδιορίστηκαν σε αυτή την κατηγορία κατά την έναρξη και παράγωγα. Στοιχεία του ενεργητικού αυτής της κατηγορίας ταξινομούνται στο κυκλοφορούν ενεργητικό αν κατέχονται για εμπορία ή αν αναμένεται να πωληθούν εντός 12 μηνών από την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Η Εταιρεία δεν κατείχε επενδύσεις αυτής της κατηγορίας.

(γ) Επενδύσεις διακρατούμενες ως την λήξη

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και συγκεκριμένη λήξη και τα οποία η Εταιρεία έχει την πρόθεση και την δυνατότητα να τα διακρατήσει ως την λήξη τους. Η Εταιρεία δεν κατείχε επενδύσεις αυτής της κατηγορίας.

(δ) Διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού τα οποία είτε προσδιορίζονται σε αυτήν την κατηγορία, είτε δεν ταξινομούνται σε κάποια από τις ανωτέρω κατηγορίες. Περιλαμβάνονται στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό εφόσον η Διοίκηση δεν έχει την πρόθεση να τα ρευστοποιήσει μέσα σε 12 μήνες από την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Αγορές και πωλήσεις επενδύσεων αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία που διεξάγεται η συναλλαγή που είναι η ημερομηνία κατά την οποία η Εταιρεία δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Οι επενδύσεις αποαναγνωρίζονται όταν τα δικαιώματα είσπραξης ταμειακών ροών από τις επενδύσεις λήγουν ή

μεταβιβάζονται και η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει ουσιαδώς όλους τους κινδύνους και ανταμοιβές που συνεπάγεται η ιδιοκτησία.

Οι επενδύσεις αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους πλέον του κόστους συναλλαγής. Τα διαθέσιμα προς πώληση και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων μετέπειτα παρουσιάζονται στην εύλογη αξία τους.

Τα πραγματοποιηθέντα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από τις μεταβολές της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων, αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων την περίοδο που προκύπτουν.

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από τις μεταβολές της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων που ταξινομήθηκαν σαν διαθέσιμα προς πώληση αναγνωρίζονται στα αποθεματικά επανεκτίμησης επενδύσεων. Σε περίπτωση πώλησης ή απομείωσης των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων, οι συσσωρευμένες αναπροσαρμογές εύλογης αξίας μεταφέρονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές προσφοράς (bid price). Εάν η αγορά για ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού δεν είναι ενεργή και για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία, η Εταιρεία προσδιορίζει τις εύλογες αξίες με τη χρήση μεθόδων αποτίμησης. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν τη χρήση πρόσφατων συναλλαγών, αναφορά σε συγκρίσιμα στοιχεία και μεθόδους προεξόφλησης ταμειακών ροών αναπροσαρμοσμένες ώστε να αντικατοπτρίζουν τις συγκεκριμένες συνθήκες του εκδότη.

- **Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων**

Η Εταιρεία αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έχει υποστεί απομείωση στη λογιστική του αξία. Για μετοχές εταιρειών που έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας της μετοχής χαμηλότερα από το κόστος κτήσης συνιστά ένδειξη απομείωσης της αξίας. Αν στοιχειοθετείται απομείωση της αξίας, η συσσωρευμένη ζημιά που υπολογίζεται σαν η διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας μείον οποιαδήποτε ζημιά απομείωσης η οποία είχε αναγνωρισθεί προηγουμένως στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, μεταφέρεται από το αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων. Οι ζημιές απομείωσης των συμμετοχικών τίτλων που καταχωρούνται στη ν Κατάσταση Συνολικών Εσόδων δεν αναστρέφονται μέσω της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων.

- **Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων**

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού αποαναγνωρίζεται όταν η Εταιρεία χάνει τον έλεγχο επί των συμβατικών δικαιωμάτων που περιέχονται στο στοιχείο αυτό. Αυτό συμβαίνει όταν τα δικαιώματα λήγουν ή μεταβιβάζονται και η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει ουσιαδώς όλους τους κινδύνους και τις ανταμοιβές που συνεπάγεται η ιδιοκτησία.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αποαναγνωρίζονται όταν η συμβατική δέσμευση της Εταιρείας για καταβολή μετρητών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων λήγει, ακυρώνεται ή εξελίφεται.

Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο τρίτο (δανειστή) με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους ή όταν οι υφιστάμενοι όροι μιας υποχρέωσης διαφοροποιούνται ουσιαστικά τότε από-αναγνωρίζεται η υφιστάμενη υποχρέωση, αναγνωρίζεται η διαφοροποιημένη και η διαφορά μεταξύ των δύο, αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων χρήσης.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό εμφανίζεται στη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, μόνο όταν η Εταιρεία έχει το νομικό δικαίωμα και προτίθεται να προβεί στον ταυτόχρονο διακανονισμό της απαίτησης και υποχρέωσης στο καθαρό ποσό.

Έξοδα και έσοδα συμψηφίζονται μόνο αν κάτι τέτοιο επιτρέπεται από τα πρότυπα ή όταν αφορούν κέρδη ή ζημιές που προέκυψαν από μία ομάδα παρόμοιων συναλλαγών, όπως συναλλαγές εμπορικού χαρτοφυλακίου.

7.7 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος των εμπορευμάτων περιλαμβάνει όλα τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν ώστε να βρεθούν στο τρέχον σημείο εναπόθεσης. Το κόστος των εμπορευμάτων καθορίζεται με βάση το μέσο σταθμικό κόστος. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εμπορευμάτων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης ή το εκτιμώμενο κόστος αντικατάστασης στην κανονική λειτουργία της Εταιρείας μείον τα εκτιμώμενα αναγκαία κόστη για την πώλησή τους. Πρόβλεψη για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

7.8 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων και των ζημιών απομείωσης. Οι ζημιές απομείωσης (απώλειες από επισφαλείς απαιτήσεις) αναγνωρίζονται αφού ληφθεί υπόψη η παλαιότητα του υπολοίπου, η οικονομική δυνατότητα του πελάτη να πληρώσει και η αποτελεσματικότητα των προσπαθειών είσπραξης. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλουμένων με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Η επάρκεια της πρόβλεψης επισκοπείται συχνά σε συνδυασμό με τα ιστορικά ποσοστά είσπραξης και άλλους οικονομικούς παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν την είσπραξιμότητα των απαιτήσεων. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων. Αποτελεί πολιτική της Εταιρείας να μην διαγράφεται καμία απαίτηση μέχρι να εξαντληθούν όλες οι δυνατές νομικές ενέργειες για την είσπραξη της.

7.9 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως, προθεσμιακές καταθέσεις, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, καθώς και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις. Η Εταιρεία θεωρεί τις προθεσμιακές καταθέσεις και τις επενδύσεις υψηλής ρευστότητας και χαμηλού ρίσκου με αρχική λήξη μικρότερη των τριών μηνών ως χρηματικά διαθέσιμα. Για τον σκοπό της σύνταξης των Καταστάσεων Ταμειακών Ροών, τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

7.10 Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση

Τα στοιχεία του ενεργητικού που διατηρούνται προς πώληση συμπεριλαμβάνουν τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας) και τα ενσώματα πάγια που η Εταιρεία σκοπεύει να πουλήσει εντός ενός έτους από την ημερομηνία ταξινόμησής τους ως κατεχόμενα προς πώληση.

Τα στοιχεία του ενεργητικού που ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς πώληση αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας τους αμέσως πριν την ταξινόμησή τους ως κατεχόμενα προς πώληση, και την εύλογή τους αξία μείον το κόστος πώλησης. Τα στοιχεία του ενεργητικού που ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς πώληση δεν υπόκεινται σε απόσβεση. Το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από την πώληση και επανεκτίμηση των κατεχόμενων προς πώληση στοιχείων του ενεργητικού συμπεριλαμβάνεται στα λοιπά έσοδα και λοιπά έξοδα, αντίστοιχα, στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

7.11 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται σύμφωνα με την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών περιλαμβάνει κάθε διαφορά υπέρ το άρτιο κατά την αρχική έκδοση του μετοχικού κεφαλαίου.

(α) Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου

Τα άμεσα έξοδα σχετικά με την έκδοση νέων μετοχών απεικονίζονται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων, καθαρά από φόρους.

(β) Μερισίματα μετοχών

Τα μερίσματα μετοχών αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στην χρήση που εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας.

7.12 Δάνεια

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων κατά τη διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Τα δάνεια καταχωρούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν η Εταιρεία διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να μεταφέρει την τακτοποίηση της υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών καταστάσεων.

7.13 Διακανονισμοί πρακτορείας απαιτήσεων (Factoring)

Οι διακανονισμοί πρακτορείας απαιτήσεων με δικαίωμα αναγωγής καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους ως υποχρέωση προς την Εταιρεία πρακτόρευσης. Στη συνέχεια αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων κατά τη διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Τα ποσά που έχουν προεισπραχθεί από εταιρείες πρακτόρευσης, χωρίς δικαίωμα αναγωγής, μειώνουν τις απαιτήσεις από πελάτες.

7.14 Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος

Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους, τους αναβαλλόμενους φόρους και τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων.

- **Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος**

Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται βάσει της φορολογικής Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της Εταιρείας, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών της Εταιρείας όπως αναμορφώνονται στις φορολογικές της δηλώσεις και προβλέψεις για πρόσθετους φόρους και προσαυξησεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, και υπολογίζεται σύμφωνα με τις θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές.

- **Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος**

Αναβαλλόμενοι φόροι είναι οι φόροι ή οι φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά βάρη ή οφέλη που προκύπτουν στην χρήση αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αποτιμώνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στη χρήση κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο

φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης χρήση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ενώ επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και μειώνονται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα είναι διαθέσιμο επαρκές φορολογητέο κέρδος για να επιτρέψει την αξιοποίηση της ωφέλειας μέρους ή του συνόλου αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από την Εταιρεία και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον.

Οι περισσότερες αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν ένα κομμάτι των φορολογικών εξόδων στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων της χρήσης. Μόνο αυτές οι μεταβολές στα στοιχεία του ενεργητικού ή στις υποχρεώσεις που επηρεάζουν τις προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας, έχουν ως αποτέλεσμα την σχετική αλλαγή στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις να χρεώνεται έναντι του σχετικού λογαριασμού της καθαρής θέσης.

7.15 Παροχές στο προσωπικό

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

(β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών

Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς. Η πληρωτέα εισφορά από την Εταιρεία σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών

Η υποχρέωση που καταχωρείται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2017 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση του iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα

αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

- την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
- τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης /(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
- λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

(γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Η Εταιρεία καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

7.16 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις σχηματίζονται όταν:

- Υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος,
- Είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για διακανονισμό της υποχρέωσης,
- Το απαιτούμενο ποσό μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι προβλέψεις επανεξετάζονται στο τέλος κάθε χρήσης και προσαρμόζονται έτσι ώστε να απεικονίζουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις. Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται στην παρούσα αξία των εξόδων τα οποία, βάσει της καλύτερης εκτίμησης της διοίκησης, απαιτούνται να καλύψουν την παρούσα υποχρέωση την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της παρούσας αξίας αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες αγοραίες εκτιμήσεις για τη χρονική αξία του χρήματος και αυξήσεις που αφορούν τη συγκεκριμένη υποχρέωση.

Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν εξετάζεται στα πλαίσια μιας συνένωσης επιχειρήσεων. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για την Εταιρεία που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου, θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

7.17 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει η βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και η Εταιρεία θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς όρους. Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν δαπάνες, καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων όταν καταχωρείται και η επιχορηγούμενη δαπάνη έτσι ώστε να υπάρχει αντιστοίχιση του εσόδου με τη δαπάνη. Οι κρατικές επιχορηγήσεις που προορίζονται στην επιδότηση ενσώματων στοιχείων του ενεργητικού, καταχωρούνται στις υποχρεώσεις και πιστώνονται στις αποσβέσεις σχετικές με το κόστος πωλήσεων, στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης σύμφωνα με τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των αντίστοιχων επιχορηγούμενων παγίων.

7.18 Αναγνώριση εσόδων και εξόδων

Έσοδα: Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και της παροχής υπηρεσιών, καθαρά από τους ανακτώμενους φόρους, εκπτώσεις και επιστροφές. Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

(α) Παροχή υπηρεσιών

Η Εταιρεία παρέχει τις υπηρεσίες της τόσο σε ιδιώτες ασθενείς-πελάτες όσο και σε ασθενείς-πελάτες που καλύπτονται μέσω των συνεργαζόμενων ασφαλιστικών ταμείων και ασφαλιστικών οργανισμών. Πιο συγκεκριμένα ο βασικός ασφαλιστικός φορέας με τον οποίο συνεργάζεται η Εταιρεία είναι ο ΕΟΠΥΥ. Αξίζει να σημειωθεί ότι, η Εταιρεία έχει συνάψει συμφωνίες μέσω των οποίων οι ασθενείς καλύπτονται πλήρως ή μερικώς ως προς τα έξοδά τους (προσυμφωνημένη αμοιβή) σε ότι αφορά επεμβάσεις ανοιχτής καρδιάς, αξονικές και μαγνητικές τομογραφίες, αρθροπλαστικές, λιθοτριπίες, κ.α. Οι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί με τους οποίους συνεργάζεται η Εταιρεία, αφορούν ασφαλιστικές εταιρίες του εσωτερικού αλλά και του εξωτερικού. Τα έσοδα λογίζονται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της υπηρεσίας, στο καθαρό ποσό που αναμένεται να εισπραχθεί ανά κατηγορία.

(β) Πωλήσεις αγαθών

Οι πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία παραδίδει τα αγαθά στους πελάτες, τα αγαθά γίνονται αποδεκτά από αυτούς και η είσπραξη της απαίτησης είναι εξασφαλισμένη.

(γ) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στην συνέχεια λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

(δ) Έσοδα από μερίσματα

Τα μερίσματα, αναγνωρίζονται ως έσοδα, όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξης τους δηλαδή κατά την ημερομηνία έγκρισης της διανομής τους από τη Γενική Συνέλευση της κάθε εταιρίας.

Έξοδα: Τα έξοδα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων σε δεδουλευμένη βάση. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις μεταφέρονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ως έξοδα, κατά το χρόνο χρήσεως του μισθίου. Τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση.

7.19 Χρηματοοικονομικά εργαλεία

Τα βασικά εργαλεία της Εταιρείας είναι τα μετρητά, οι τραπεζικές καταθέσεις και οι βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις. Δεδομένης της βραχυπρόθεσμης κυρίως φύσεως των εργαλείων αυτών, η διοίκηση της Εταιρείας πιστεύει ότι η εύλογη αξία τους ουσιαστικά ταυτίζεται με την αξία στην οποία απεικονίζονται στα λογιστικά της βιβλία. Επιπρόσθετα, η διοίκηση πιστεύει ότι τα επιτόκια που καταβάλλονται σε σχέση με τα συναφθέντα δάνεια ισοδυναμούν με τα τρέχοντα εύλογα επιτόκια της αγοράς και συνεπώς,

δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις οποιασδήποτε προσαρμογής της αξίας στην οποία απεικονίζονται οι υποχρεώσεις αυτές. Η Εταιρεία δεν χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά παράγωγα.

7.20 Μισθώσεις

Η Εταιρεία είναι ο μισθωτής:

(α) Λειτουργικές μισθώσεις

Μισθώσεις όπου ουσιωδώς οι κίνδυνοι και ανταμοιβές της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή (ιδιοκτήτη) ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται ως έξοδα με βάση την σταθερή μέθοδο (αναλογικά) κατά την διάρκεια της μίσθωσης.

(β) Χρηματοοικονομικές μισθώσεις

Μισθώσεις παγίων όπου η Εταιρεία διατηρεί ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τις ανταμοιβές της ιδιοκτησίας, ταξινομούνται ως χρηματοοικονομικές μισθώσεις. Οι χρηματοοικονομικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης, στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του μισθωμένου παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελαχίστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στα Δάνεια. Οι τόκοι αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων της χρήσης κατά τη διάρκεια της περιόδου της μίσθωσης. Τα πάγια για τα οποία έχουν συναφθεί χρηματοοικονομικές μισθώσεις, αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο, όπως αυτή καθορίζεται, από την ωφέλιμη ζωή και το χρόνο της μίσθωσης, στις περιπτώσεις που δεν μεταβιβάζεται η κυριότητα του παγίου.

Η Εταιρεία είναι ο εκμισθωτής:

Λειτουργικές μισθώσεις

Στοιχεία του ενεργητικού τα οποία μισθώνονται σε τρίτους με λειτουργικές συμβάσεις περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού, στη κατηγορία των ενσωμάτων παγίων και των επενδύσεων σε ακίνητα. Τα πάγια αυτά αποσβένονται στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους όπως και τα ιδιοχρησιμοποιούμενα από την Εταιρεία πάγια. Το έσοδο από τα ενοίκια αναγνωρίζεται στα έσοδα, την περίοδο την οποία αφορούν, σύμφωνα με τη σχετική σύμβαση ενοικίασης.

7.21 Κέρδη ανά Μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή (ΚΑΜ) υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Εταιρείας με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους, εξαιρώντας τον μέσο όρο των κοινών μετοχών που αποκτήθηκαν ως ίδιες μετοχές.

Τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αποδίδεται στους μετόχους της Εταιρείας (αφού αφαιρεθεί ο τόκος επί των μετατρέψιμων μετοχών μετά φόρων) με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του έτους (προσαρμοσμένο για την επίδραση των απομειούμενων μετατρέψιμων μετοχών).

Ο μέσος σταθμισμένος αριθμός των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου και για όλες τις παρουσιαζόμενες λογιστικές περιόδους προσαρμόζεται για γεγονότα που έχουν μεταβάλει τον αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία χωρίς αντίστοιχη μεταβολή στους πόρους.

8. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές της διοίκησης

(α) Παραδοχές της διοίκησης

Οι βασικές κρίσεις που πραγματοποιεί η Διοίκηση της Εταιρείας και που έχουν την σημαντικότερη επίδραση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις σχετίζονται κυρίως με:

Ταξινόμηση Χρηματοοικονομικών Μέσων

Οι λογιστικές αρχές που εφαρμόζει η Εταιρεία απαιτούν την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, κατά την απόκτησή τους, σε διαφορετικές κατηγορίες:

- Επενδύσεις κατεχόμενες ως τη λήξη. Για την ταξινόμηση ενός στοιχείου στην κατηγορία αυτή, η Διοίκηση εξετάζει εάν πληρούνται τα κριτήρια του ΔΛΠ 39 και συγκεκριμένα το κατά πόσο η Εταιρεία έχει την πρόθεση και την ικανότητα να τις κρατήσει έως τη λήξη τους.
- Χρηματοοικονομικά μέσα κατεχόμενα για εμπορικούς σκοπούς. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι επενδύσεις και τα παράγωγα που δημιουργούνται κυρίως με σκοπό την επίτευξη βραχυπρόθεσμου κέρδους.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων. Η ταξινόμηση μιας επένδυσης στην κατηγορία αυτή, εξαρτάται από τον τρόπο που αποτιμά η Διοίκηση την αποδοτικότητα και τον κίνδυνο της επένδυσης. Έτσι, στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και επενδύσεις που δεν ανήκουν στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο αλλά στο χαρτοφυλάκιο επιχειρηματικών συμμετοχών και παρακολουθούνται εσωτερικά, σύμφωνα με τη στρατηγική της Εταιρείας, στην εύλογη αξία τους.

(β) Εκτιμήσεις και Υποθέσεις

Συγκεκριμένα ποσά τα οποία περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας το σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και την Κατάσταση Συνολικών Εσόδων της Εταιρείας και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Η Εταιρεία αξιολογεί τέτοιες εκτιμήσεις σε συνεχή βάση, βασιζόμενος στα αποτελέσματα του παρελθόντος και στην εμπειρία, σε συσκέψεις με ειδικούς, σε τάσεις και σε άλλες μεθόδους οι οποίες θεωρούνται λογικές στις συγκεκριμένες συνθήκες, όπως επίσης και τις προβλέψεις σχετικά με το πώς αυτά ενδέχεται να αλλάξουν στο μέλλον.

• Απομείωση Ενσώματων Παγίων

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή την μονάδα ταμειακής ροής και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών.

• Ωφέλιμη Ζωή Αποσβέσιμων Στοιχείων

Η Διοίκηση εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων σε κάθε χρήση. Την 31.12.2017 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού (Βλέπε Σημείωση 7.3 & 7.4).

• Εκτίμηση Εύλογης Αξίας Χρηματοοικονομικών Μέσων

Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού για τα οποία δεν υπάρχουν δημοσιευμένες τιμές αγοράς, απαιτεί τη χρησιμοποίηση συγκεκριμένων τεχνικών εκτίμησης. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας τους απαιτεί διαφόρων ειδών εκτιμήσεις. Οι σημαντικότερες αφορούν στην εκτίμηση των διαφόρων κινδύνων στους οποίους υπόκεινται το μέσο, όπως επιχειρηματικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας κτλ., και εκτίμηση των μελλοντικών προοπτικών κερδοφορίας επιχειρήσεων σε περίπτωση αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων.

• Απομείωση Χρηματοοικονομικών Μέσων

Η Εταιρεία ακολουθεί τις οδηγίες του ΔΛΠ 39 για τον έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεών του. Κατά την προσδιορισμό του πότε μια επένδυση έχει υποστεί απομείωση της αξίας της η Εταιρεία εκτιμά, μαζί με άλλους παράγοντες, τη διάρκεια ή την έκταση που η εύλογη αξία μιας επένδυσης είναι χαμηλότερη του κόστους, γεγονός το οποίο μπορεί να αποτελέσει μία αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα και τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές επιχειρηματικές πολιτικές, το μέλλον της επένδυσης,

συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως η επίδοση της βιομηχανίας και του επιχειρηματικού κλάδου, οι αλλαγές στην τεχνολογία και στις λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

- **Φόρος Εισοδήματος**

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους.

Για το συνολικό προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος, όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος. Η Εταιρεία αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσο θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωρισθεί οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος και για αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός.

- **Αβέβαιη έκβαση εκκρεμών επίδικων υποθέσεων**

Η Εταιρεία εξετάζει τις εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και προχωρεί σε διενέργεια προβλέψεων για επίδικες υποθέσεις κατά αυτής, βάσει στοιχείων και εκτιμήσεων της Νομικής Υπηρεσίας, τα οποία προκύπτουν βάσει των πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζεται (Βλέπε Σημείωση 10.30 Α).

- **Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις επί Φορολογικών Ζημιών**

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για όλες τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογικά κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημιές. Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωρισθεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης της Εταιρείας, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογικά κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν (Βλέπε Σημείωση 10.6).

- **Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις**

Η Εταιρεία διενεργεί προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις σε σχέση με συγκεκριμένους πελάτες όταν υπάρχουν δεδομένα ή ενδείξεις οι οποίες καταδεικνύουν ότι η είσπραξη της σχετικής απαίτησης στο σύνολό της ή κατά ένα μέρος δεν είναι πιθανή. Η Διοίκηση της Εταιρείας προβαίνει σε περιοδική επανεκτίμηση της επάρκειας της πρόβλεψης σχετικά με τις επισφαλείς απαιτήσεις σε συνάρτηση της πιστωτικής της πολιτικής και λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία της Νομικής Υπηρεσίας της Εταιρείας, τα οποία προκύπτουν βάσει επεξεργασίας ιστορικών δεδομένων και πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζεται.

- **Υποχρεώσεις αρ. 100 ν. 4172/2013 – «Claw-Back» και «Rebate»**

Σημαντική αλλαγή που επήλθε στον κλάδο Υγείας είναι η σύσταση από 01.01.2012 του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ), που αποτελεί το νέο ταμείο υπό την «ομπρέλα» του οποίου έχει βρεθεί η πλειονότητα των ασφαλισμένων, οι οποίοι μέχρι το τέλος του 2011 καλύπτονταν από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, τον ΟΓΑ, το Ταμείο των Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ) και το ταμείο του Δημοσίου (ΟΠΑΔ-ΤΥΔΚΥ), το ΤΣΑΥ και λοιπά ταμεία.

Βασικό συστατικό της νέας νομοθεσίας βάσει της οποίας λειτουργεί ο νέος Οργανισμός αποτελεί η σύσταση των Κλειστών Ενοποιημένων Νοσηλείων (ΚΕΝ) που διαμορφώνει μια νέα διαδικασία τιμολόγησης και διαχείρισης νοσοκομειακών νοσηλείων ασθενών, η οποία βασίζεται στα διεθνώς καθιερωμένα DRGs (Diagnosis Related Groups).

Στα πλαίσια της συγκεκριμένης διαδικασίας, το νοσοκομείο λαμβάνει ένα προϋπολογισμένο και εγκεκριμένο ποσό για την κάλυψη του κόστους περίθαλψης (εκτός από την αμοιβή ιατρού) και των υπηρεσιών που προσφέρει στους ασθενείς των δημοσίων και ιδιωτικών φορέων ασφάλισης υγείας.

Βάσει του Ν. 4238/2014 (ΦΕΚ Α'/38/17.2.2014) στο Εθνικό Σύστημα Υγείας συνιστάται Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (Π.Ε.Δ.Υ.) που λειτουργεί στις Διοικήσεις Υγειονομικών Περιφερειών (Δ.Υ.Πε.) της χώρας. Μέσω του Π.Ε.Δ.Υ. οι υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας παρέχονται ισότιμα σε κάθε πολίτη, ανεξάρτητα από την οικονομική, κοινωνική, επαγγελματική και ασφαλιστική του κατάσταση και τον τόπο κατοικίας του. Σύμφωνα με τον ίδιο νόμο (άρθρο 8), ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. θα λειτουργεί ως ασφαλιστικός οργανισμός Υγείας ο οποίος θα «αγοράζει» υπηρεσίες για λογαριασμό των ασφαλισμένων του από τους παρόχους υγείας (ιατρούς - κλινικές - διαγνωστικά κέντρα).

Η έναρξη συνεργασίας των ιδιωτικών νοσοκομείων με τον ΕΟΠΥΥ αντιμετωπίστηκε θετικά από τον κλάδο των ιδιωτικών κλινικών, οι οποίες προχώρησαν σε σύναψη συμβάσεων με τον νέο φορέα, γεγονός που διέυρυνε την πελατειακή βάση τους και αύξησε τον αριθμό των περιστατικών. Παράλληλα όμως τα ελλείμματα και η αστοχία των προϋπολογισμών προκάλεσαν μεγάλες καθυστερήσεις στην καταβολή των οφειλόμενων νοσηλείων ταυτόχρονα με τη λήψη μέτρων μονομερών περικοπών (Rebate και Claw-back) που οδηγούν σε συμψηφισμό και ματαίωση είσπραξης των οφειλομένων ποσών προς τον ιδιωτικό τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας.

Από τον Ιούλιο 2013 τέθηκαν σε εφαρμογή, σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν.4172/2013, τα εξής:

α) ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (Claw-back) δαπανών νοσηλείας, διαγνωστικών εξετάσεων και φυσικοθεραπείας. Βάσει του μηχανισμού, η μηνιαία δαπάνη του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεία και φυσικοθεραπείες που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του ΕΟΠΥΥ. Το υπερβάλλον ποσό, το οποίο αναζητείται εκ μέρους του ΕΟΠΥΥ από τους συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους των ανωτέρω υπηρεσιών υγείας, υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση και καταβάλλεται εντός μηνός από την έγγραφη ατομική ειδοποίηση σε λογαριασμό τραπεζής που θα υποδείξει ο ΕΟΠΥΥ. Σε περίπτωση απράκτου παρελεύσεως της ως άνω προθεσμίας, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ αναστέλλει αυτοδικαίως και αζημίως ως προς αυτόν, τη σύμβαση του συμβεβλημένου παρόχου με τον ΕΟΠΥΥ, για το χρονικό διάστημα μέχρι την καταβολή του συνολικού οφειλομένου ποσού εντόκως από αυτόν (πάροχο) του ποσού ή την είσπραξη του κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Ως βάση υπολογισμού του ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβαλλόμενο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον ΕΟΠΥΥ, έναντι των παρεχόμενων για τον αντίστοιχο χρονικό διάστημα υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του. Δεν αναγνωρίζονται και δεν αποζημιώνονται από τον ΕΟΠΥΥ δαπάνες που υποβάλλονται σε αυτόν μετά την πάροδο είκοσι (20) ημερών από τη λήξη εκάστου ημερολογιακού μήνα.

Το συνολικό ποσό της επιστροφής (claw-back) υπολογίζεται σε εξαμηνιαία/ετήσια βάση, υπολογίζοντας τη διαφορά ανάμεσα στην προϋπολογισμένη και την πραγματική δαπάνη, που προκύπτει από την αιτούμενη από τους παρόχους δαπάνη, αφού αφαιρεθούν τυχόν επιστροφές rebate και λοιπές μη αποδεκτές δαπάνες κατά το χρόνο υπολογισμού.

β) η καθιέρωση ποσοστού επί των οφειλών του ΕΟΠΥΥ για νοσηλεία, διαγνωστικές εξετάσεις και φυσικοθεραπείες των ασφαλισμένων του προς τους συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ ιδιώτες παρόχους των ως άνω υπηρεσιών υγείας, υπέρ του Οργανισμού ως επιστροφή (Rebate) για κάθε μήνα.

Το ποσό έκπτωσης (rebate) υπολογίζεται σε μηνιαία βάση και ενσωματώνεται από 1/1/2016 στα εκδοθέντα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. Οι διατάξεις των αναφερόμενων περιπτώσεων (α) και (β) έχουν αναδρομική ισχύ από 1/1/2013 και διάρκεια έως 31/12/2018 σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση οικ.Γ5/63587/20.8.2015

Ο ΕΟΠΥΥ έχει κοινοποιήσει με την αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων τα ποσά του rebate και claw-back που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013, 2014, 2015, 2016 και Α' εξάμηνο 2017 συνολικού ύψους €33,5 εκ. περίπου συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

Η Εταιρεία προχώρησε σε κατάθεση προσφυγής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά των ανωτέρω πράξεων έκδοσης από τον ΕΟΠΥΥ αναφορικά με τα ποσά αυτόματης επιστροφής (claw-back) και ποσά επιστροφής (rebate) που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013 έως και 2016.

Μέχρι στιγμής είναι αδύνατη η ακριβής ποσοτικοποίηση του προϋπολογισμού και του claw-back που αντιστοιχεί στην Εταιρεία λόγω της μη γνωστοποίησης, από πλευράς ΕΟΠΥΥ, όλων των παραμέτρων (κλάδου και κλινικών ξεχωριστά), οι οποίες μπορούν αξιόπιστα να οδηγήσουν σε ακριβή προσδιορισμό των αντίστοιχων ποσών. Επίσης, θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι τα τελικά ποσά του claw-back για το 2014 και 2015 θα προκύψουν εφόσον ελεγχθούν και οι υποβολές του συνόλου των αναφερόμενων ετών και τελικώς επικυρωθούν από τον ΕΟΠΥΥ. Σε κάθε περίπτωση η Διοίκηση εκτιμά ότι με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, τα αποτελέσματα της Εταιρείας έχουν ήδη επιβαρυνθεί με επαρκή ποσά καθ' όλη την περίοδο εφαρμογής του Claw-back και του Rebate και δεν αναμένεται περαιτέρω αρνητική μεταβολή τους.

Η Εταιρεία, με βάση τα κοινοποιούμενα από τον ΕΟΠΥΥ ενημερωτικά, για claw-back και rebate, σημειώματα, προχώρησε αποκλειστικά και μόνο για λόγους φορολογικής συμμόρφωσης σύμφωνα με την ΠΟΛ.1191/12.8.2014 και την ΠΟΛ 1113/2.6.2015, στην έκδοση των αντίστοιχων τιμολογίων επιστροφών για τις περιόδους 2013 έως και Α' εξάμηνο 2017.

Επιπλέον την 18η Μαρτίου 2015 κοινοποιήθηκε με βάση την ισχύουσα σύμβαση από τη συμβαλλόμενη Ελεγκτική Εταιρεία, τα αποτελέσματα του διοικητικού και ιατρικού ελέγχου των υποβληθέντων λογαριασμών προς τον ΕΟΠΥΥ για την περίοδο 01/01/2013-31/12/2013. Με βάση τα γνωστοποιηθέντα πορίσματα, οι μη αποδεκτές δαπάνες ανέρχονται περίπου στα €1,7 εκ. Η Εταιρεία έχει ήδη προχωρήσει, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, σε υποβολή ένστασης επί των σχετικών ευρημάτων. Μετά και την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας ο ΕΟΠΥΥ την 7^η Μαρτίου 2017 κοινοποίησε με την αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στην Εταιρεία το ποσό του Claw-back που αντιστοιχεί στη χρήση 2013 μετά και την κοινοποίηση του σχετικού ελέγχου από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές και την εκκαθάριση των σχετικών υποβολών της περιόδου συνολικού ύψους € 4,4 εκ. περίπου συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Μετά και την οριστικοποίηση των ποσών των περικοπών τα αποτελέσματα της Εταιρείας δεν επιβαρυνθήκαν καθώς ήταν επαρκή τα σχετικά αναγνωρισμένα ποσά. Επισημαίνεται, ότι ο διοικητικός και ιατρικός έλεγχος των υποβολών όλων των κλινικών του κλάδου προς τον ΕΟΠΥΥ των χρήσεων 2012, 2014 και 2015 δεν έχει, μέχρι στιγμής, ξεκινήσει.

Με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ), (ΦΕΚ Α 184 31-12-2015) αποφασίσθηκε ότι η ισχύς των υφισταμένων κατά τη δημοσίευση του παρόντος συμβάσεων μεταξύ των ιατρών, διαγνωστικών εργαστηρίων, πολυϊατρείων, κλινικών και λοιπών παρόχων και του ΕΟΠΥΥ, είτε αυτές είναι αρχικές είτε έχουν ήδη παραταθεί, να παραταθεί έως τις 30/6/2016. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 52 του υπ αριθ. 4410/2016 Νόμου (αρ. ΦΕΚ 141/3-8-2016) παρατείνεται η ισχύς των ανωτέρω συμβάσεων μεταξύ του ΕΟΠΥΥ και όλων των παρόχων υγείας μέχρι την ολοκλήρωση των νέων συμβάσεων.

Ακόμα, σύμφωνα με το άρθρο 90 του υπ' αρ. 4368/2016 Νόμου «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (αρ. ΦΕΚ 21/21-2-2016), οι δαπάνες των παρόχων υγείας, πλην φαρμακοποιών, που πραγματοποιήθηκαν από την 1/1/2016 και υποβάλλονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΟΠΥΥ εκκαθαρίζονται με δειγματοληψία, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να αφορά ποσοστό μικρότερο του πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού αριθμού των υποβαλλομένων δικαιολογητικών δαπανών ασφαλισμένων εκάστου παρόχου και κατ' ελάχιστο αριθμό 10 δικαιολογητικών δαπάνης. Ο ΕΟΠΥΥ δύναται να ελέγξει οριστικά και να εκκαθαρίσει τις μη εκκαθαρισθείσες οφειλές του ΕΟΠΥΥ προς τους παρόχους του, πλην φαρμακοποιών και νοσοκομείων Ε.Σ.Υ., που αφορούν τα έτη 2012-2015, σύμφωνα με τα ανωτέρω. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται οι συμβεβλημένοι πάροχοι που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία του άρθρου 100 παρ. 6 του ν. 4172/2013 (Α' 167).

Επιπλέον, τον Οκτώβριο 2016, σύμφωνα με το αρ. 52 του Ν. 4430/2016, προσδιορίστηκαν οι όροι για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του ΕΟΠΥΥ, οι οποίες γεννήθηκαν πριν και μετά τη λειτουργία του, προς τους συμβεβλημένους παρόχους υγείας. Ειδικότερα, με βάση τις διατάξεις του συγκεκριμένου άρθρου, προσδιορίστηκαν περαιτέρω εκπώσεις προκειμένου ο Οργανισμός να προβεί, εντός του 2017, στην ολοσχερή εξόφληση των οφειλών του, που γεννήθηκαν έως και τη χρήση 2015 (συμπεριλαμβανομένων των οφειλών πριν το 2012). Επισημαίνεται ότι η εταιρεία έχει ήδη διενεργήσει επαρκείς προβλέψεις έναντι των διατάξεων

του συγκεκριμένου άρθρου και, ως εκ τούτου, δεν προβλέπεται περαιτέρω επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της.

Τέλος με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) με αριθμό 1874/2017 ακυρώνονται οι αποφάσεις που ελήφθησαν τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2012 από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ για μείωση τιμών σε επιλεγμένες διαγνωστικές εξετάσεις. Στο σκεπτικό της απόφασης επισημαίνεται πως οι αποφάσεις εκδόθηκαν από αναρμόδια αρχή (Διοικητικό Συμβούλιο ΕΟΠΥΥ) καθώς δεν υφίσταται διάταξη νόμου που να παρέχει τέτοια αρμοδιότητα. Η Εταιρεία ακολουθώντας την ανωτέρω απόφαση του ΣΤΕ προχώρησε στην επανατιμολόγηση των συγκεκριμένων διαγνωστικών εξετάσεων.

- **Πρόβλεψη για Αποζημίωση Προσωπικού**

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση της Εταιρείας προβάνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους (Βλέπε Σημείωση 10.13).

- **Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις**

Η Εταιρεία εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της. Η Διοίκηση κρίνει ότι οποιοδήποτε διακανονισμοί δεν θα επηρέαζαν σημαντικά την οικονομική θέση της Εταιρείας την 31.12.2017. Παρόλα αυτά, ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές διεκδικήσεις και τις απαιτήσεις είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με τις πιθανές συνέπειες και τις διερμηνείες σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της Εταιρείας στο μέλλον (Βλέπε Σημείωση 10.30).

9. Επενδύσεις σε θυγατρικές

Η εταιρεία έχει επενδύσεις στις ακόλουθες θυγατρικές εταιρείες:

A/A	Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Δραστηριότητα	% Συμ/χής	Σχέση Συμ/χής
1	ΛΗΤΩ Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες υγείας	99,91%	Άμεση-Έμμεση
2	ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Συμμετοχή στην εταιρεία Λητώ Α.Ε.	99,72%	Άμεση
3	ΑΛΦΑ-LAB	Ελλάδα	Υπηρεσίες Υγείας	94,14%	Έμμεση
4	ΛΗΤΩ LAB Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες Υγείας	89,65%	Άμεση-Έμμεση

Τα αποτελέσματα των ανωτέρω εταιρειών καθώς επίσης και της Εταιρείας ενοποιούνται από την Μητρική Εταιρεία Δ.Θ.Κ.Α. Υγεία Α.Ε. Σημειώνεται ότι εντός του 2017, λήφθηκαν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πιστοποιούν την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης της αδρανούς θυγατρικής εταιρείας ΛΗΤΩ LAB Α.Ε.

10. Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

10.1 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια (οικόπεδα, κτίρια, μηχανήματα, λοιπός εξοπλισμός) απεικονίζονται στο ιστορικό κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν μειώσεις της αξίας τους.

Επί των ενσώματων παγίων στοιχείων της Εταιρείας υπάρχουν εμπράγματα βάρη ποσού € 50,6 εκ., έναντι δανεισμού την 31.12.2017.

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης, η Εταιρεία δαπάνησε ποσό € 1,7 εκ., για αγορά ενσώματων παγίων στοιχείων, που αφορούν κατά κύριο λόγο την απόκτηση ιατρομηχανολογικού εξοπλισμού και σε βελτιώσεις ή κατασκευές εγκαταστάσεων.

Ποσά σε €	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	16.000.000	37.653.756	25.654.365	38.552	11.146.811	90.493.484
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(5.951.804)	(22.616.795)	(21.667)	(10.742.892)	(39.333.158)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	16.000.000	31.701.952	3.037.570	16.885	403.919	51.160.325
Προσθήκες	0	5.093	491.397	0	198.533	695.023
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(449.577)	0	(74.642)	(524.219)
Αποσβέσεις περιόδου	0	(703.688)	(913.960)	(4.511)	(167.868)	(1.790.026)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	425.540	0	74.642	500.182
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	16.000.000	37.658.848	25.696.185	38.552	11.270.702	90.664.288
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(6.655.491)	(23.105.214)	(26.178)	(10.836.118)	(40.623.002)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	16.000.000	31.003.357	2.590.971	12.374	434.584	50.041.286

	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	16.000.000	37.658.848	25.696.185	38.552	11.270.702	90.664.288
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(6.655.491)	(23.105.214)	(26.178)	(10.836.118)	(40.623.002)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	16.000.000	31.003.357	2.590.971	12.374	434.584	50.041.286
Προσθήκες	0	319.507	1.023.820	0	324.597	1.667.924
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(378.911)	0	(2.312)	(381.224)
Αποσβέσεις περιόδου	0	(705.399)	(900.233)	(4.511)	(183.789)	(1.793.932)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	372.508	0	2.198	374.706
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	16.000.000	37.978.355	26.341.093	38.552	11.592.987	91.950.988
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(7.360.890)	(23.632.940)	(30.689)	(11.017.709)	(42.042.228)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	16.000.000	30.617.465	2.708.153	7.863	575.278	49.908.760

Τα ενσώματα πάγια περιλαμβάνουν τα κατωτέρω ποσά, τα οποία η Εταιρεία κατέχει ως μισθωτής σύμφωνα με χρηματοοικονομικές μισθώσεις:

Ποσά σε €	Μηχανήματα	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	2.523.449	2.523.449
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(2.523.449)	(2.523.449)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	0	0
Αποσβέσεις περιόδου	0	0
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	2.523.449	2.523.449
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(2.523.449)	(2.523.449)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	0	0

	Μηχανήματα	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	2.523.449	2.523.449
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(2.523.449)	(2.523.449)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	0	0
Προσθήκες	418.054	418.054
Αποσβέσεις περιόδου	(24.303)	(24.303)
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	2.941.503	2.941.503
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(2.547.752)	(2.547.752)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	393.751	393.751

10.2 Απομειώσεις στοιχείων ενεργητικού

Κατά την 31.12.2017 διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης στις επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες.

Από τον έλεγχο απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρείες δεν προέκυψε ζημιά απομείωσης.

Για τον υπολογισμό του ανακτήσιμου ποσού (το υψηλότερο μεταξύ της αξίας λόγω χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης με τα έξοδα πώλησης), όταν προσδιορίζεται με βάση την αξία λόγω χρήσης, χρησιμοποιείται η μέθοδος υπολογισμού των προεξοφλημένων ταμειακών ροών.

Στον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης, η Διοίκηση χρησιμοποιεί παραδοχές τις οποίες θεωρεί λογικές και βασίζονται στην καλύτερη δυνατή πληροφόρηση που έχει στη διάθεσή της και ισχύει κατά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι υπολογισμοί βασίστηκαν σε 5ετή επιχειρηματικό σχέδιο εγκεκριμένο από τη Διοίκηση της Εταιρείας, για το οποίο πιστεύει ότι αντανακλά προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές. Εκτός των ανωτέρω εκτιμήσεων σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ, δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψη της Διοίκησης άλλες μεταβολές στις συνθήκες που ενδεχομένως να επηρέαζαν τις λοιπές παραδοχές της.

Οι σημαντικότερες υποθέσεις που λήφθηκαν υπόψη από τη Διοίκηση της Εταιρείας κατά τον υπολογισμό των προβλέψεων των ταμειακών ροών στα πλαίσια διενέργειας του ελέγχου απομείωσης ήταν οι εξής:

- **Κατάρτιση 5ετών επιχειρηματικών σχεδίων ανά ΜΔΤΡ:**

- Τα επιχειρηματικά σχέδια καταρτίζονται βάσει μίας μέγιστης περιόδου 5 ετών. Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας εξαγονται συμπερασματικά χρησιμοποιώντας εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.
- Τα επιχειρηματικά σχέδια βασίζονται σε πρόσφατα καταρτισμένους και εγκεκριμένους προϋπολογισμούς και εκτιμήσεις.

- Επί των επιχειρηματικών σχεδίων χρησιμοποιούνται προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους και EBITDA, καθώς και μελλοντικές εκτιμήσεις με τη χρήση εύλογων παραδοχών.
- Τα επιχειρηματικά σχέδια περιλαμβάνουν τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

Οι υπολογισμοί για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των ΜΔΤΡ βασίστηκαν σε 5ετή επιχειρηματικά σχέδια εγκεκριμένα από τη Διοίκηση, τα οποία έχουν συμπεριλάβει τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

- **Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές:**

Ο ρυθμός ανάπτυξης των ταμειακών ροών υπολογίστηκε σε 5ετή επιχειρηματικό σχέδιο εγκεκριμένο από τη Διοίκηση της εταιρείας, το οποίο έχει συμπεριλάβει τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας, και για το οποίο η Διοίκηση πιστεύει ότι αντανακλά προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές. Ο ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές των θυγατρικών της Εταιρείας έχει υπολογιστεί ως 2% (2016: 2%) λαμβάνοντας υπόψη εξωτερικές πηγές.

- **Μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC):**

Η μέθοδος του WACC αντανακλά το προεξοφλητικό επιτόκιο των μελλοντικών ταμειακών ροών κάθε ΜΔΤΡ, σύμφωνα με το οποίο σταθμίζεται το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και το κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού, προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος των συνολικών κεφαλαίων.

Δεδομένου του προσδιορισμού όλων των ταμειακών ροών των επιχειρηματικών σχεδίων στο νόμισμα του ευρώ, ως απόδοση μηδενικού κινδύνου (risk-free return), χρησιμοποιήθηκε η απόδοση του δεκαετούς Euro Swap Rate (EUS). Κατά την ημερομηνία της αποτίμησης το δεκαετές Euro Swap Rate ήταν 0,8865%. Δεν χρησιμοποιήθηκε ως απόδοση μηδενικού κινδύνου το 10ετές Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου, δεδομένης της αναγνώρισης από τις αγορές σημαντικού ασφάλιστρου κινδύνου (spread) στον συγκεκριμένο τίτλο.

Για τον υπολογισμό του ειδικού κινδύνου της χώρας (country risk premium) και του equity risk premium λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις από ανεξάρτητες πηγές. Οι δείκτες ευαισθησίας beta αξιολογούνται ετήσια με βάση δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς. Το WACC των ΜΔΤΡ εκτιμήθηκε σε ποσοστό 7,6% (2016: 10,5% για την περίοδο 2017-2021, 6,8% στο διηνεκές).

Εκτός των ανωτέρω εκτιμήσεων σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ, δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψη της Διοίκησης, μεταβολές στις συνθήκες που ενδεχομένως να επηρέαζαν τις λοιπές παραδοχές της.

10.3 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού της 31.12.2017 και της 31.12.2016 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	5.189.085	5.189.085
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(4.392.411)	(4.392.411)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	796.675	796.675
Προσθήκες	289.364	289.364
Αποσβέσεις περιόδου	(559.603)	(559.603)
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	5.478.449	5.478.449
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(4.952.013)	(4.952.013)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	526.436	526.436

	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	5.478.449	5.478.449
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(4.952.013)	(4.952.013)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	526.436	526.436
Προσθήκες	285.487	285.487
Αποσβέσεις περιόδου	(515.114)	(515.114)
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	5.763.936	5.763.936
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(5.467.128)	(5.467.128)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	296.809	296.809

10.4 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Η Εταιρεία κατόπιν των αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής εταιρείας «ΛΗΤΩ Α.Ε.», οι οποίες πραγματοποιήθηκαν σε προηγούμενες χρήσεις, καθώς και το από 30 Οκτωβρίου 2017 Συμφωνητικό Εξαγοράς Μετοχών από την ΙΑΣΩ Α.Ε. κατέχει με έμμεση και άμεση συμμετοχή το 99,91% του Μετοχικού της Κεφαλαίου. Ειδικότερα, την 30^η Οκτωβρίου 2017 η Εταιρεία εξαγόρασε από την ΙΑΣΩ Α.Ε. 245.370 (ήτοι 11,10%) ονομαστικών μετοχών της εταιρείας «Λητώ Συμμετοχών Α.Ε.» και 69.286 (ήτοι 2,86%) ονομαστικών μετοχών της εταιρείας «Λητώ Μ.Γ.Χ.Κ. Α.Ε.», έναντι € 328.073,31 και € 321.926,69 αντίστοιχα.

Επωνυμία Θυγατρικής	Αξία Συμμετοχής	% Άμεσης Συμμετοχής	% Έμμεσης Συμμετοχής	% Συνολικής Συμμετοχής
ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	8.691.616	99,72%	0,00%	99,72%
ΛΗΤΩ Α.Ε.	14.540.536	73,75%	26,16%	99,91%
	23.232.152			

10.5 Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού

Τα λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Εγγυήσεις	117.814	124.072
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	229.684	229.684
Καθαρή Λογιστική Αξία	347.498	353.756

10.6 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / υποχρεώσεις

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί των προσωρινών διαφορών, με τη χρήση των φορολογικών συντελεστών που αναμένεται να ισχύουν κατά την ημερομηνία ανάκτησης ή διακανονισμού. Τα ποσά που εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν ή θα διακανονιστούν μετά την 31^η Δεκεμβρίου 2017. Για τον υπολογισμό της αναβαλλόμενης φορολογίας, ο φορολογικός συντελεστής της χρήσης 2016, ανέρχεται σε 29%.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / υποχρεώσεις όπως προκύπτουν από τις σχετικές προσωρινές φορολογικές διαφορές έχουν ως εξής :

Ποσά σε €

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	Υπόλοιπο την 1/1/2017	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα συνεχιζόμενων δραστ/των	(Χρέωση)/ Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο την 31/12/2017	Υπόλοιπο την 1/1/2016	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα συνεχιζόμενων δραστ/των	(Χρέωση) / Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο την 31/12/2016
Ενσώματα Πάγια	(5.840.765)	(121.476)	-	(5.962.240)	(5.678.684)	(162.081)	-	(5.840.765)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	77.569	4.940	-	82.509	129.771	(52.202)	-	77.569
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	-	-	-
Υπέρ το άρτιο	41.607	-	-	41.607	41.607	-	-	41.607
Λοιπά αποθεματικά	105.840	-	14.515	120.355	105.840	-	-	105.840
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	1.200.148	42.194	1.136	1.243.479	1.133.187	13.843	53.118	1.200.148
Επιχορηγήσεις	(10.133)	10.168	-	35	(21.082)	10.949	-	(10.133)
Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	2.409.379	(341.874)	-	2.067.506	2.409.379	-	-	2.409.379
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	-	-	-	-	-	-	-	-
Συμφηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	(2.016.354)	(406.047)	15.651	(2.406.750)	(1.879.982)	(189.490)	53.118	(2.016.354)

10.7 Αποθέματα

Τα αποθέματα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Πρώτες Ύλες και λοιπά αναλώσιμα	1.135.146	1.178.077
Ανταλλακτικά Παγίων Στοιχείων	21.324	21.589
Σύνολα	1.156.470	1.199.667

Η Εταιρεία δεν έχει ενεχυριασμένα αποθέματα. Κατά την 31/12/2017 όσο και κατά την προηγούμενη χρήση, η Διοίκηση κρίνει ότι δεν υφίσταται ανάγκη σχηματισμού πρόβλεψης για απαξιωμένα αποθέματα.

10.8 Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Οι πελάτες και οι λοιπές εμπορικές απαιτήσεις της Εταιρείας, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Εμπορικές Απαιτήσεις από τρίτους	19.611.031	19.902.321
Εμπορικές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	238.712	146.937
Γραμμάτια Εισπρακτέα	4.149.385	5.865.091
Επιταγές Εισπρακτέες	213.302	252.155
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(7.076.710)	(9.153.561)
Καθαρές Εμπορικές Απαιτήσεις	17.135.720	17.012.943

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων θεωρούνται ποσά βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού δεν καθορίζεται ανεξάρτητα καθώς η λογιστική αξία θεωρείται πως προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Η Εταιρεία έχει προβεί σε υπολογισμό του Claw-back και του Rebate από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων επιβαρύνοντας αντίστοιχα τα οικονομικά τους αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, έχει απομειώσει τις απαιτήσεις από τον ΕΟΠΥΥ περιόδου 01/01/2013-31/12/2017 μέσω πιστωτικών τιμολογίων και προβλέψεων με το σωρευτικό ποσό των €39,3 εκ. περίπου ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του άρθρου 100 παρ.5 του Ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α 167/23.07.2013) και των μεταγενέστερων σχετικών υπουργικών αποφάσεων.

Η Εταιρεία, με βάση τα κοινοποιούμενα από τον ΕΟΠΥΥ ενημερωτικά, για το claw-back και rebate, σημειώματα, προχώρησε αποκλειστικά και μόνο για λόγους φορολογικής συμμόρφωσης σύμφωνα με την ΠΟΛ.1191/12.8.2014 και την ΠΟΛ 1113/2.6.2015, στην έκδοση των αντίστοιχων τιμολογίων επιστροφών για τις περιόδους 01/01/2013 – 30/06/2017.

Η ενηλικίωση των πελατών που δεν έχουν υποστεί απομείωση παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα	7.319.440	7.727.989
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:		
< 90 ημέρες	2.431.998	3.107.698
91 - 180 ημέρες	1.560.974	417.310
181 - 360 ημέρες	1.031.873	484.624
> 360 ημέρες	4.791.435	5.275.321
Σύνολο	17.135.720	17.012.943

Στα ληξιπρόθεσμα ποσά που δεν είναι απομειωμένα και είναι άνω των 360 ημερών για το 2017 περιλαμβάνονται και οι οφειλές μέχρι 31.12.2011 από τα Δημόσια Ασφαλιστικά Ταμεία τα οποία ανέρχονται στο τέλος της χρήσης στα € 1,7 εκ. περίπου, καθώς και οφειλές του ΕΟΠΥΥ για την περίοδο 2012 προ εφαρμογής του Claw-back και του Rebate οι οποίες ανέρχονται σε € 2,4 εκ.

Το σύνολο των εμπορικών απαιτήσεων έχει εξεταστεί για τυχόν ύπαρξη ενδείξεων απομείωσης. Συγκεκριμένες απαιτήσεις εντοπίστηκαν να έχουν ενδείξεις για τις οποίες σχηματίστηκαν προβλέψεις απομείωσης. Οι απομειώσεις πραγματοποιήθηκαν κυρίως σε απαιτήσεις από φυσικά πρόσωπα και συναλλαγματικές.

Η κίνηση των προβλέψεων της Εταιρείας για τις μη εισπράξιμες απαιτήσεις αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Υπόλοιπο ανοίγματος	(9.153.561)	(7.272.921)
Πρόσθετες προβλέψεις	(1.200.000)	(1.880.640)
Μειώσεις/διαγραφές	3.276.851	0
Υπόλοιπο κλεισίματος	(7.076.710)	(9.153.561)

10.9 Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Χρεώστες Διάφοροι	712.376	572.522
Απαιτήσεις Από Δημόσιες Αρχές	1.348.776	1.166.744
Λοιπές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	311.766	452.499
Προκαταβολές και δάνεια στο προσωπικό	6.629	5.767
Προπληρωθέντα έξοδα	351.517	216.486
Λοιπές Απαιτήσεις	324.090	329.533
Εγγυήσεις	42.617	40.463
Σύνολα	3.097.571	2.784.013
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(100.000)	(100.000)
Καθαρές απαιτήσεις Χρεωστών	2.997.571	2.684.013

Οι απαιτήσεις από δημόσιες αρχές αφορούν κυρίως σε παρακρατούμενους φόρους από πωλήσεις στο δημόσιο που αναμένεται είτε να εισπραχθούν είτε να συμψηφισθούν εντός του 2018.

10.10 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Μετρητά στο ταμείο	48.875	20.400
Ταμειακά διαθέσιμα στην τράπεζα	3.488.384	4.841.685
Σύνολο Ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμα	3.537.259	4.862.085
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε €	3.537.259	4.862.085
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε ξένο νόμισμα	0	0
Σύνολο Ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμα	3.537.259	4.862.085

10.11 Μετοχικό κεφάλαιο

Την 31η Δεκεμβρίου 2017 το σύνολο των εκδοθέντων κοινών μετοχών ανήρχετο σε 115.398.340 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,35 Ευρώ η κάθε μία. Όλες οι εκδοθείσες μετοχές έχουν εξοφληθεί πλήρως.

Ποσά σε €	Αριθμός μετοχών	Ονομαστική αξία	Αξία κοινών μετοχών	Υπέρ Άρτιο	Το
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2016	102.398.340	0,60	61.439.004	12.049.696	
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	102.398.340	0,60	61.439.004	12.049.696	
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017	102.398.340	0,60	61.439.004	12.049.696	
Κεφαλαιοποίηση ζημιών	-	(0,25)	(25.599.585)	-	-
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	13.000.000	0,35	4.550.000	-	-
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	115.398.340	0,35	40.389.419	12.049.696	

10.12 Λοιπά Αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Τακτικό αποθ/κό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθ/κά	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2016	5.501.378	0	(259.122)	5.242.255
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	5.501.378	0	(259.122)	5.242.255
	Τακτικό αποθ/κό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθ/κά	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017	5.501.378	0	(259.122)	5.242.255
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου			(50.050)	(50.050)
Αναβαλλόμενος φόρος			14.515	14.515
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	5.501.378	0	(294.657)	5.206.720

10.13 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η Εταιρεία έχει τη νομική υποχρέωση για την καταβολή στο προσωπικό εφ' άπαξ αποζημίωσης κατά την ημερομηνία εξόδου κάθε εργαζομένου από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης.

Η ανάλυση ευαισθησίας πραγματοποιήθηκε αλλάζοντας μια παράμετρο κάθε φορά χωρίς να αλλάζουν οι υπόλοιπες. Η πραγματική μεταβολή ενδέχεται να είναι διαφορετική από αυτή που παρουσιάζεται, καθώς είναι απίθανο να προκύψει μια μεταβολή σε μια αναλογιστική παραδοχή χωρίς ταυτόχρονη επίδραση σε κάποια άλλη, αφού κάποιες από τις αναλογιστικές παραδοχές σχετίζονται μεταξύ τους. Η ανάλυση της υποχρέωσης αυτής για την Εταιρεία έχει ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2017		31/12/2016	
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	4.296.303	4.296.303	4.146.888	4.146.888
	4.296.303	4.296.303	4.146.888	4.146.888
Ταξινομημένη ως :				
Μακροπρόθεσμη υποχρέωση	4.296.303	4.296.303	4.146.888	4.146.888
Βραχυπρόθεσμη υποχρέωση	-	-	-	-
Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης για τα καθορισμένα προγράμματα παροχών έχει ως εξής:				
	31/12/2017		31/12/2016	
	Προγράμματα μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	Σύνολο	Προγράμματα μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	Σύνολο
Υπόλοιπο αρχής χρήσης	4.146.888	4.146.888	3.907.540	3.907.540
Κόστος απασχόλησης	200.742	200.742	246.228	246.228
Κόστος τόκων	78.928	78.928	86.482	86.482
Επανεκτίμηση – αναλογιστικές ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές δημογραφικών παραδοχών				
Επανεκτιμήσεις – αναλογιστικές ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές χρηματοοικονομικών παραδοχών	3.919	3.919	183.166	183.166
Αναλογιστικά ζημιές / (κέρδη)	-	-	-	-
Αναληφθείσες υποχρεώσεις σε μία συνένωση εταιρειών	-	-	-	-
Παροχές πληρωθείσες	(134.174)	(134.174)	(276.528)	(276.528)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	4.296.303	4.296.303	4.146.888	4.146.888

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων είναι:

	31/12/2017		31/12/2016	
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	154.284	154.284	150.971	150.971
Κόστος προϋπηρεσίας	46.458	46.458	95.257	95.257
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	78.928	78.928	86.482	86.482
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	279.670	279.670	332.710	332.710

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα είναι:

	31/12/2017		31/12/2016	
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε δημογραφικές παραδοχές	-	-	-	-
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	(69.866)	(69.866)	(183.166)	(183.166)
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) στην υποχρέωση λόγω εμπειρίας	65.948	65.948	-	-
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(3.919)	(3.919)	(183.166)	(183.166)

Η επίδραση των μεταβολών σε σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές είναι :

	Προεξοφλητικό επιτόκιο	
	+ 0,5%	- 0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	-335.042	372.621

	Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	
	+ 0,5%	- 0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	367.468	-338.929

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές, που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής :

	31/12/2017	31/12/2016
Προεξοφλητικό επιτόκιο της 31 ^{ης} Δεκεμβρίου	1,80%	1,90%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,80%	1,80%
Πληθωρισμός	2,00%	2,00%

Το επιτόκιο προεξόφλησης που έχει χρησιμοποιηθεί έχει καθοριστεί βάσει απόδοσης υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο νόμισμά στο οποίο οι παροχές θα πρέπει να καταβληθούν και που έχουν όρους λήξης που προσεγγίζουν τους όρους της σχετική υποχρέωσης. Οι σχετικές παραδοχές έχουν μεταβληθεί σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο λόγω αλλαγών στις συνθήκες της αγοράς.

10.14 Επιχορηγήσεις

Η κίνηση των επιχορηγήσεων αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2016	175.219	175.219
Απόσβεση επιχορηγήσεων	(34.613)	(34.613)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	140.606	140.606
	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2017	140.606	140.606
Απόσβεση επιχορηγήσεων	(35.063)	(35.063)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	105.543	105.543

10.15 Δανειακές υποχρεώσεις

Τα δάνεια της Εταιρείας καθώς και οι ημερομηνίες λήξης τους αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €

Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις

	31/12/2017	31/12/2016
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	202.152	0
Δάνεια με εξασφαλίσεις	0	0
Ομολογιακά δάνεια	41.047.109	41.796.533
Μείον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα την επόμενη χρήση	(2.500.000)	(41.796.533)
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	38.749.262	0

Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις

	31/12/2017	31/12/2016
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	68.077	0
Τραπεζικός δανεισμός με εξασφαλίσεις	1.955.000	1.955.000
Τραπεζικός δανεισμός χωρίς εξασφαλίσεις	0	0
Πλέον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα την επόμενη χρήση	2.500.000	41.796.533
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	4.523.077	43.751.533

Οι ημερομηνίες λήξης των δανείων της Εταιρείας, έχουν ως εξής :

Ποσά σε €

Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2017

	Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Τραπεζικός δανεισμός	Ομολογιακά δάνεια	Δανειακές Υποχρεώσεις
Έως 1 έτους	68.077	1.955.000	2.500.000	4.523.077
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	202.152	0	3.000.000	3.202.152
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών	0	0	3.500.000	3.500.000
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών	0	0	32.047.109	32.047.109
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών	0	0	0	0
Άνω των 5 ετών	0	0	0	0
	270.229	1.955.000	41.047.109	43.272.338

Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2016	Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Τραπεζικός δανεισμός	Ομολογιακά δάνεια	Δανειακές Υποχρεώσεις
Έως 1 έτους	0	1.955.000	41.796.533	43.751.533
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	0	0	0	0
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών	0	0	0	0
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών	0	0	0	0
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών	0	0	0	0
Άνω των 5 ετών	0	0	0	0
	0	1.955.000	41.796.533	43.751.533

Η Εταιρεία δεν έχει δάνεια αποτιμώμενα στις εύλογες αξίες. Η λογιστική αξία των δανειακών υποχρεώσεων εκτιμάται ότι προσεγγίζει την εύλογη αξία τους καθώς τα δάνεια έχουν υποστεί τροποποιήσεις σχεδόν στο σύνολό τους κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2015-2017 και κατ' επέκταση το επιτόκιο προεξόφλησης που θα χρησιμοποιούνταν για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας εκτιμάται παρόμοιο με τα επιτόκια που η Εταιρεία καταβάλλει.

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια δανεισμού της Εταιρείας για τη χρήση 2016, ήταν για τις Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις 4,00% (έναντι 6,44% το 2016) και για τις Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις 2,15% (έναντι 2,15% το 2016).

Την 21/12/2017, υπογράφηκε η πρόσθετη πράξη τροποποίησης του, από 30/12/2013, προγράμματος εκδόσεως κοινού Ομολογιακού Δανείου, μεταξύ της εταιρείας και των ανωνύμων τραπεζικών εταιρειών «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με εκπρόσωπο και πληρεξούσιο καταβολών την πρώτη, ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά την υπογραφή της πρόσθετης πράξης ποσού € 41.163 χιλ.

Οι βασικοί όροι της πρόσθετης πράξης τροποποίησης του προγράμματος προβλέπουν α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης κατά 5 έτη μέχρι την 15η Νοεμβρίου 2021 με δυνατότητα επιπλέον παράτασης για 2 έτη υπό την έγκριση των ομολογιούχων, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με επιτόκιο Euribor τριμήνου και μείωση του περιθωρίου επιτοκίου σε 4% ετησίως, γ) την τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής του υφιστάμενου ανεξόφλητου κεφαλαίου σε εξαμηνιαίες δόσεις και δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων (Εξαμηνιαίων και Ετήσιων). Για το ως άνω πρόγραμμα έχουν παρασχεθεί εξασφαλίσεις από την Εταιρεία οι οποίες περιλαμβάνουν προσημειώσεις επί ενσώματων παγίων και σύσταση πλασματικού ενεχύρου επί εξοπλισμού ύψους € 50,6 εκ., καθώς και ενέχυρα επί απαιτήσεων από ασφαλιστικά ταμεία και του σήματος της Εταιρείας.

Η Διοίκηση της Εταιρείας έλαβε εντός του 2017 τη συναίνεση των συνεργαζόμενων τραπεζών για την άρση της υποχρέωσης τήρησης των χρηματοοικονομικών δεικτών κατά την 31/12/2017 του ομολογιακού δανείου της Εταιρείας.

10.16 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις που αφορούν στην Εταιρεία αναγνωρίζονται εφ' όσον υπάρχουν παρούσες νομικές ή τεκμαρτές υποχρεώσεις ως συνέπεια παλαιότερων γεγονότων, εφ' όσον υπάρχει πιθανότητα εκκαθάρισης τους μέσω εκρών πόρων και εφ' όσον η υποχρέωση του ποσού μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα. Ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται εφόσον υπάρχει πιθανότητα εισροής οικονομικών οφελών.

Ποσά σε €	Πρόβλεψη για έξοδο φόρου από ανέλεγκτες χρήσεις	Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2016	800.000	8.308.204	9.108.204
Πρόσθετες προβλέψεις	0	49.200	49.200
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	(800.000)	(49.200)	(849,200)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	0	8.308.204	8.308.204

	Πρόβλεψη για έξοδο φόρου από ανέλεγκτες χρήσεις	Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2017	0	8.308.204	8.308.204
Πρόσθετες προβλέψεις	0	92.854	92.854
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	0	(71.729)	(71.729)
Αχρησιμοποίητα ποσά προβλέψεων που αναστράφηκαν	0	(1.200.000)	(1.200.000)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	0	7.129.329	7.129.329
Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	0	7.129.329	7.129.329
	0	7.129.329	7.129.329

Την 12^η Ιουλίου 2017 κοινοποιήθηκε στην Εταιρεία εντολή ελέγχου από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων για τη χρήση 2012. Την 6^η Φεβρουαρίου 2018 κοινοποιήθηκε από την ΑΑΔΕ το Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου και οι Προσωρινοί Προσδιορισμοί Φόρου Εισοδήματος, ΦΠΑ και ΚΒΣ, χωρίς ουσιαστική επιβάρυνση για την Εταιρεία.

10.17 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Λοιπές Υποχρεώσεις	105.418	105.418
Διακανονισμένες οφειλές ασφαλιστικών οργανισμών	0	0
Τακτοποίηση αυθαιρέτων βάσει του Ν 4178/2013	77.811	100.043
Σύνολο	183.229	205.461

10.18 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των υπολοίπων των προμηθευτών και των λοιπών συναφών υποχρεώσεων της Εταιρείας έχει ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Προμηθευτές	3.814.758	3.600.958
Επιταγές Πληρωτέες	1.475.752	680.978
Προκαταβολές πελατών	2.044.670	2.158.344
Εμπορικές υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	20.351.866	23.979.603
Λοιπές υποχρεώσεις	2.333.515	2.337.537
Σύνολο	30.020.560	32.757.419

10.19 Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι

Λόγω ζημιών δεν υφίσταται φόρος εισοδήματος πληρωτέος για την Εταιρεία.

10.20 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Ποσά οφειλόμενα σε συνδεδεμένα μέρη	0	0
Έσοδα επόμενης περιόδου - Επιχορηγήσεις	34.613	34.613
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	1.305.136	1.826.204
Λοιπές υποχρεώσεις από φόρους	2.648.580	2.646.092
Μερίσματα πληρωτέα	0	0
Υποχρεώσεις προς το προσωπικό	673.765	662.248
Δεδουλευμένα έξοδα	481.874	510.326
Λοιπές υποχρεώσεις	542.931	683.097
Δεδουλευμένοι τόκοι	316.383	319.750
Υποχρεώσεις από αγορά μετοχών	69.994	69.994
Σύνολο	6.073.276	6.752.324

10.21 Συμφωνία μεταβολής υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές δραστηριότητες

31/12/2016	Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Σύνολο
	0	43.751.533	43.751.533
Ταμειακές ροές:			
Αποπληρωμές		(836.624)	(836.624)
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	273.096	68.077	341.173
Μη ταμειακές μεταβολές:			
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών /Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	0		0
Αναταξινομήσεις	38.459.909	(38.459.909)	0
Λοιπές μεταβολές	16.256		16.256
31/12/2017	38.749.261	4.523.077	43.272.338

10.22 Πωλήσεις

Οι πωλήσεις αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	64.029.709	62.452.752
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	64.029.709	62.452.752

10.23 Έξοδα ανά λειτουργία

Τα έξοδα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής σε κόστος πωληθέντων, έξοδα διοίκησης και έξοδα διάθεσης :

Ποσά σε €	31/12/2017			31/12/2016		
	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα Διοίκησης	Σύνολο	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα Διοίκησης	Σύνολο
Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	21.316.222	2.472.657	23.788.880	20.856.735	2.310.772	23.167.507
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	12.731.614	0	12.731.614	11.488.274	0	11.488.274
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	1.726.157	67.775	1.793.932	1.723.599	66.427	1.790.026
Αποσβέσεις ασώματων παγίων	7.138	507.976	515.114	7.971	551.631	559.603
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	14.175.536	838.284	15.013.819	14.156.797	921.351	15.078.147
Παροχές τρίτων	5.062.455	21.296	5.083.751	4.991.764	23.347	5.015.111
Έξοδα τηλεπικοινωνιών	98.891	10.152	109.044	91.774	10.679	102.453
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	211.520	339.692	551.212	218.178	346.703	564.881
Φόροι και τέλη	265.204	354.259	619.463	126.027	330.785	456.812
Προβλέψεις	1.219.200	0	1.219.200	1.938.442	0	1.938.442
Ασφάλιστρα	317.909	0	317.909	324.681	0	324.681
Επισκευές και συντηρήσεις	1.006.762	17.355	1.024.117	925.237	14.728	939.965
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	0	264.849	264.849	77.116	212.114	289.229
Λοιπά έξοδα	238.889	215.051	453.940	240.833	203.576	444.409
Δωρεές	0	12.934	12.934	0	3.500	3.500
Έξοδα μεταφοράς	14.234	20.867	35.101	10.150	19.573	29.722
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	58.391.731	5.143.147	63.534.878	57.177.578	5.015.186	62.192.764

Εντός της τρέχουσας χρήσης, τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της Εταιρείας λόγω συνταξιοδοτικών προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών ανέρχονται σε € 48 χιλ. Το ως άνω ποσό περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους» του παραπάνω πίνακα.

10.24 Λοιπά έσοδα / έξοδα εκμετάλλευσης

Τα λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης για τις χρήσεις 2017 και 2016 έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Έσοδα από Ενοίκια	756.577	868.747
Έσοδα από Επιδότησεις	78.548	64.945
Αποσβέσεις ληφθέντων επιχορηγήσεων	35.063	34.613
Έσοδα από αχρησιμοποίητες Προβλέψεις	1.206.739	0
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	454.380	322.592
Λοιπά έσοδα	210.187	507.314
Κέρδη από την πώληση ενσώματων παγίων	6.120	240
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	2.747.613	1.798.451

Τα λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης για τις χρήσεις 2017 και 2016 έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Φόροι ακίνητης περιουσίας και λοιποί φόροι	66.043	87.166
Πρόστιμα και προσαυξήσεις	11.387	123.687
Προβλέψεις	75.804	0
Ζημιές από την πώληση ενσώματων παγίων	4.830	6.307
Λοιπά έξοδα	52.316	29.846
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	210.380	247.007

10.25 Χρηματοοικονομικά κόστη / έσοδα

Τα χρηματοοικονομικά κόστη / έσοδα αναλύονται ως εξής :

Χρηματοοικονομικά κόστη

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Τόκοι βραχυπρόθεσμων δανείων	45.153	41.855
Τόκοι ομολογιακών δανείων	2.796.750	2.690.804
Τόκοι χρηματοοικονομικών μισθώσεων	6.384	0
Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης υποχρεώσεων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	78.928	86.482
Προμήθειες Τραπεζών	196.108	190.857
Λοιποί τόκοι έξοδα	73.654	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	3.196.977	3.009.997

Χρηματοοικονομικά έσοδα

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Έσοδα από τόκους καταθέσεων	4.844	1.286
Τόκοι Πελατών	0	0
Τόκοι Χορηγηθέντων Δανείων	0	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών εσόδων	4.844	1.286

10.26 Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	(109)	(1.207)
Προβλέψεις απομείωσης δανείων και λοιπών επενδύσεων	0	0
Λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	(4.095)	(1.288.577)
Σύνολο λοιπών χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων	(4.204)	(1.289.784)

10.27 Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αναλύεται ως εξής :

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Αναβαλλόμενος φόρος αποτελεσμάτων	406.047	189.490
Διαφορές φορολογικού ελέγχου	0	(30.343)
Σύνολο φόρου εισοδήματος συνεχιζόμενης δραστηριότητας	406.047	159.147
Ζημιές προ Φόρων	(164.772)	(2.487.063)
Συντελεστής Φόρου	29%	29%
Αναμενόμενη Δαπάνη Φόρου	(47.639)	(721.248)
Προσ/γές για εισοδήματα που δεν υπόκεινται σε φορολογία		
- Συμφηφισμός λόγω σωρευμένων ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(63.088)	(564.390)
- Ζημιές χρήσης για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλ.φορολ.απαίτηση	(618.021)	1.225.585
Προσ/γές για έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορ/κούς σκοπούς		
- Μη εκπιπώμενες δαπάνες	1.136.320	249.377
- Επίδραση από μεταβολές φορολογικού συντελεστή	0	0
- Διαφορές φόρου προηγούμενων χρήσεων	0	(30.343)
- Πρόσθετοι φόροι & προσαυξήσεις	(1.525)	167
Λοιπά	0	0
Σύνολο φόρου συνεχιζόμενων και διακοπεισών δραστηριοτήτων)	406.047	159.147

Σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία, ο φορολογικός συντελεστής που εφαρμόζεται στις ελληνικές επιχειρήσεις ορίστηκε στο 29% για το 2015 και έπειτα.

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2015, η Εταιρεία υπάχθηκε σε ειδικό φορολογικό έλεγχο που διενεργήθηκε από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 2238/1994 και το άρθρο 65Α του Ν.4174/2013 και έλαβε Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης χωρίς επιφύλαξη. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ.1006/2016 οι εταιρείες που έχουν υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια του τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Η Διοίκηση της Εταιρείας εκτιμά ότι, σε ενδεχόμενους μελλοντικούς επανελέγχους από τις φορολογικές αρχές, εάν τελικά διενεργηθούν, δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες φορολογικές διαφορές με σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις.

Την 12^η Ιουλίου 2017 κοινοποιήθηκε στην Εταιρεία εντολή ελέγχου από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων για τη χρήση 2012. Την 6^η Φεβρουαρίου 2018 κοινοποιήθηκε από την ΑΑΔΕ το Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου και οι Προσωρινοί Προσδιορισμοί Φόρου Εισοδήματος, ΦΠΑ και ΚΒΣ, χωρίς ουσιαστική επιβάρυνση για την Εταιρεία.

Για τη χρήση 2017 ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης βρίσκεται σε εξέλιξη και δεν αναμένεται κατά την ολοκλήρωσή του να προκύψουν διαφορές με ουσιώδη διαφοροποίηση στις φορολογικές υποχρεώσεις που αποτυπώνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Σύμφωνα με την πρόσφατη σχετική νομοθεσία, ο έλεγχος και η έκδοση των φορολογικών πιστοποιητικών, ισχύει για τις χρήσεις 2016 και εφεξής, σε προαιρετική βάση. Σημειώνεται ότι, την 31/12/2017 παραγράφηκαν οι χρήσεις έως την 31/12/2011 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 36 Ν.4174/2013.

10.28 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή προκύπτουν από τη διαίρεση του κέρδους / (ζημιάς) που αναλογεί στους μετόχους της Εταιρείας (μετά από φόρους), με το σταθμισμένο μέσο αριθμό των κοινών μετοχών της στην διάρκεια της περιόδου. Τα μειωμένα κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή είναι ίδια με τα βασικά.

Ποσά σε €

Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	31/12/2017	31/12/2016
Κέρδη / (ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρείας	(570.319)	(2.646.210)
Σταθμισμένος μέσος όρος αριθμού μετοχών	107.099.710	102.398.340
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (Ευρώ ανά μετοχή)	(0,01)	(0,026)

10.29 Δεσμεύσεις

Δεσμεύσεις λειτουργικών μισθώσεων – της Εταιρείας λειτουργούντος ως μισθωτή.

Η Εταιρεία μισθώνει γραφεία, αποθήκες και αυτοκίνητα με λειτουργικές μισθώσεις που έχουν διάφορους όρους, ρήτρες αναπροσαρμογής και δικαιώματα ανανέωσης. Τα μελλοντικά ελάχιστα πληρωτέα συνολικά μισθώματα σύμφωνα με τις συμβάσεις των λειτουργικών και χρηματοδοτικών μισθώσεων έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις		
Εντός 1 έτους	68.077	462.414
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	202.152	1.304.812
Άνω των 5 ετών	0	52.800
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις	270.229	1.820.026

Οι αντίστοιχες δεσμεύσεις χρηματοοικονομικών μισθώσεων της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις		
Εντός 1 έτους	328.194	462.414
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	1.016.598	1.304.812
Άνω των 5 ετών	16.500	52.800
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις	1.361.293	1.820.026

Οι εγγυήσεις της Εταιρείας κατά την 31.12.2017 και την 31.12.2016, έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Εγγυήσεις		
Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης	167.960	167.960
Άλλες εγγυήσεις	42.617	40.463
Σύνολο εγγυήσεων	210.577	208.423

10.30 Ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις

Πληροφορίες σχετικά με ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η Εταιρεία έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας. Πιο αναλυτικά:

A. Σημαντικές Δικαστικές εκκρεμότητες

Η εταιρεία εμπλέκεται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις στο πλαίσιο της κανονικής λειτουργίας της. Η εταιρεία την 31.12.2017 έχει διενεργήσει προβλέψεις ύψους € 7,1 εκ. Η Διοίκηση και οι νομικοί σύμβουλοι της Εταιρείας εκτιμούν ότι οι εκκρεμείς, πέραν της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης επίδικων υποθέσεων, υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας της (βλέπε σημείωση 10.16).

B. Ανέλεγκτες Φορολογικά χρήσεις

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρείας αφορούν την περίοδο 2011 - 2017. Σημειώνεται ότι, την 31/12/2017 παραγράφηκαν οι χρήσεις έως την 31/12/2011 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 36 Ν.4174/2013.

Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις που αναφέρονται παραπάνω, υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά το χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Η Εταιρεία προχωράει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων λαμβάνοντας τις αντίστοιχες προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Η Διοίκηση θεωρεί ότι τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στην καθαρή θέση, στα αποτελέσματα χρήσης και στις ταμειακές ροές της Εταιρείας (βλέπε σημείωση 10.16 & 10.27).

10.31 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει τις συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεδεμένα μέρη (χωρίς να περιλαμβάνονται τα μερίσματα).

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ-ΑΓΟΡΕΣ 01.01.17 - 31.12.17

ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ   *ΠΩΛΗΤΗΣ (Κολώνα)*

<i>ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ (Γραμμή)</i>	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΒΙΟCHECK ΑΕ	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΕ	Y-LOGIMED Α.Ε.	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.		316.557						316.557
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	2.189.602		160	481.805	0	7.510.511	2.638	10.184.716
ΛΗΤΩ Α.Ε.		5.156						5.156
HYGEIA HOSPITAL TIRANA		120						120
ΒΙΟCHECK ΑΕ		3.062						3.062
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΕ		1.263						1.263
BEATIFIC Α.Ε.		10.371						10.371
ΣΥΝΟΛΟ	2.189.602	336.529	160	481.805	0	7.510.511	2.638	10.521.245

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ-ΑΓΟΡΕΣ 01.01.16 - 31.12.16

ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ

ΠΩΛΗΤΗΣ (Κολώνα)

<i>ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ (Γραμμή)</i>	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΒΙΟCHECK ΑΕ	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΕ	Υ- LOGIMED Α.Ε.	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.		294.402						294.402
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	2.321.031		180	478.600	0	6.727.782	327	9.527.920
ΛΗΤΩ Α.Ε.		9.273						9.273
ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.		500						500
ΒΙΟCHECK ΑΕ		3.475						3.475
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΕ		2.123						2.123
BEATIFIC Α.Ε.		10.275						10.275
ΣΥΝΟΛΟ	2.321.031	320.049	180	478.600	0	6.727.782	327	9.847.969

ΥΠΟΛΟΙΠΑ 31.12.17

ΑΠΑΙΤΗΣΗ (Κολώνα)

<i>ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ (Γραμμή)</i>	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	Υ- LOGIMED Α.Ε.	Υ PHARMA Α.Ε.	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ		241.309					241.309
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	3.758.505		169.736	16.400.535	23.090	0	20.351.866
ΛΗΤΩ Α.Ε.		45.991					45.991
HYGEIA HOSPITAL TIRANA		238.733					238.733
BEATIFIC Α.Ε.		33.245					33.245
ΣΥΝΟΛΟ	3.758.505	559.278	169.736	16.400.535	23.090	0	20.911.144

ΥΠΟΛΟΙΠΑ
31.12.16

ΑΠΑΙΤΗΣΗ (Κολώνα)

<i>ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ (Γραμμή)</i>	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	ΒΙΟCHECK ΑΕ	ΑΛΦΑ LAB Α.Ε.	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΕ	Υ-LOGIMED Α.Ε.	Υ PHARMA Α.Ε.	BEATIFIC Α.Ε.	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ		281.531							281.531
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	4.958.360		1.349	136.065	100	18.860.639	23.090	0	23.979.603
ΛΗΤΩ Α.Ε.		40.835							40.835
ΒΙΟCHECK ΑΕ		4.804							4.804
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΕ		8.014							8.014
HYGEIA HOSPITAL TIRANA		238.613							238.613
BEATIFIC Α.Ε.		25.639							25.639
ΣΥΝΟΛΟ	4.958.360	599.435	1.349	136.065	100	18.860.639	23.090	0	24.579.038

Συναλλαγές και Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει τις συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεδεμένα μέρη που αφορούν κυρίως εταιρείες του Ομίλου Πειραιώς και του Ομίλου MIG.

	Ποσά σε €	
	31/12/2017	31/12/2016
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	2.059	269.408
Λοιπά έσοδα	113.127	118.047
Σύνολο	115.186	387.455
Αγορές ενσώματων/ασώματων ακινητοποιήσεων	296.743	281.414
Λοιπές δαπάνες	2.360.898	2.200.635
Σύνολο	2.657.641	2.482.049
Απαιτήσεις	3.127.940	4.278.458
Υποχρεώσεις	28.297.547	28.747.195

Οι συναλλαγές με τα βασικά διοικητικά και διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας παρατίθενται στη συνέχεια.

Παροχές προς βασικά διοικητικά μέλη

Οι παροχές προς τη Διοίκηση της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	31/12/2017	31/12/2016
Μισθοί & άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	611.865	519.101
Κόστος κοινωνικής ασφάλισης	144.860	124.498
Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία	0	56.406
Σύνολο	756.725	700.005

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας (και τις οικογένειές τους).

11. Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

Η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη σε πολλαπλούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως ο κίνδυνος της αγοράς (διακυμάνσεις των επιτοκίων, οι τιμές της αγοράς κτλ), ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας και ο

συναλλαγματικός κίνδυνος. Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας στοχεύει στον περιορισμό της αρνητικής επίδρασης στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα που προκύπτουν από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων.

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται από την Οικονομική Διεύθυνση της Εταιρείας. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η κάτωθι:

- Αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες της Εταιρείας,
- Σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων και
- Εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές και υποχρεώσεις από δάνεια.

11.1 Ανάλυση ευαισθησίας κινδύνου επιτοκίου

Ο κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των μελλοντικών χρηματοροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς.

Επιδίωξη της Εταιρείας είναι η επίτευξη της βέλτιστης ισορροπίας/σχέσης μεταξύ του κόστους δανεισμού και των τυχόν επιπτώσεων στα κέρδη και τις ταμειακές ροές που δύνανται να επιφέρουν οι μεταβολές των επιτοκίων. Η Εταιρεία παρακολουθεί και διαχειρίζεται το δανεισμό και γενικά την οικονομική της στρατηγική προβαίνοντας στη συνδυασμένη χρήση βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού. Πολιτική της είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τις χρηματοδοτικές της ανάγκες. Επίσης, πολιτική της Εταιρείας είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεση της στο κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Οι μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις έχουν βάση κυμαινόμενο επιτόκιο. Την 31η Δεκεμβρίου 2017, η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη στις μεταβολές της αγοράς του επιτοκίου όσον αφορά τον τραπεζικό δανεισμό, ο οποίος υπόκειται σε μεταβλητό ποσοστό επιτοκίου ανά χρηματοδότηση με βάση τις επίσημες τιμές Euribor.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης, καθώς και των ιδίων κεφαλαίων σε μια λογική μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +1% ή -1% (2016: +/-1%).

	Μεταβλητή		Μεταβλητή	
	1%	-1%	1%	-1%
	31/12/2017		31/12/2016	
<i>Ποσά σε €</i>				
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(435.119)	435.119	(437.579)	437.579
Καθαρή θέση	(435.119)	435.119	(437.579)	437.579

11.2 Ανάλυση πιστωτικού κινδύνου

Η Εταιρεία εφαρμόζει συγκεκριμένη πιστωτική πολιτική που έχει ως άξονες αφενός τον έλεγχο πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών και αφετέρου την προσπάθεια αποτελεσματικής διαχείρισης των απαιτήσεων της πριν αυτές καταστούν ληξιπρόθεσμες αλλά και όταν αυτές καταστούν επισφαλείς. Για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, οι πελάτες ομαδοποιούνται ανάλογα με την κατηγορία που ανήκουν, τα πιστωτικά χαρακτηριστικά τους, την ενηλικίωση των απαιτήσεων τους και τα τυχόν προηγούμενα προβλήματα εισπραξιμότητας που έχουν επιδείξει. Οι πελάτες που θεωρούνται επισφαλείς, επανεκτιμώνται σε κάθε

ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων και για τη ζημία που εκτιμάται ότι θα προκύψει από αυτές, σχηματίζεται σχετική πρόβλεψη απομείωσης. Ο μέγιστος πιστωτικός κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται η Εταιρεία είναι η απεικονισμένη κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων τους.

Η Εταιρεία ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις της, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στις διαδικασίες του πιστωτικού ελέγχου. Οι απαιτήσεις της Εταιρείας προέρχονται από Ασφαλιστικά Ταμεία, Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, Ασφαλιστικές Εταιρείες και ιδιώτες πελάτες. Η Εταιρεία εστιάζει την πολιτική της στις συνεργασίες με αξιόπιστες ασφαλιστικές εταιρείες με υψηλή πιστοληπτική ικανότητα τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά.

Ο πιθανός πιστωτικός κίνδυνος σχετίζεται κυρίως με τις υψηλές οφειλές προηγούμενων ετών των δημόσιων ασφαλιστικών ταμείων καθώς επίσης και με τους ιδιώτες πελάτες χωρίς κάποια ασφάλεια ή με τους ασφαλισμένους ασθενείς για το επί πλέον ποσό που δεν καλύπτεται από την ασφάλεια τους. Κατάλληλες προβλέψεις αναγνωρίζονται για ζημιές προερχόμενες από απομείωση απαιτήσεων λόγω συγκεκριμένων πιστωτικών κινδύνων και έκτακτων γεγονότων.

Για τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, η Εταιρεία συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης.

Η έκθεση της Εταιρείας όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο, περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2017	31/12/2016
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	3.537.259	4.862.085
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	17.135.720	17.012.943
Σύνολο	20.672.979	21.875.028

Σημειώνεται ότι κατά την 31.12.2017 υφίστανται δεσμευμένες καταθέσεις μετρητών της Εταιρείας, αξίας €42,6 χιλ.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων για την Εταιρεία κατά την 31.12.2017 και την 31.12.2016, αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2017	31/12/2016
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε καθυστέρηση που δεν έχουν απομειωθεί		
Εντός 3 μηνών	2.431.998	3.107.698
Από 3 έως 6 μήνες	1.560.974	417.310
Από 6 μήνες έως 1 έτος	1.031.873	484.624
Πάνω από 1 έτος	4.791.435	5.275.321
Σύνολο	9.816.280	9.284.953

11.3 Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας εστιάζεται στην ορθή διαχείριση του χρονικού συσχετισμού των ταμειακών ροών και στην ταυτόχρονη εξασφάλιση επαρκών ταμειακών διαθεσίμων για την κάλυψη των τρεχουσών συναλλαγών.

Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές περιόδους, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση, καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31.12.2017 για την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε € ' </i>	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	750.000	1.750.000	38.547.109	0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	34.039	34.038	202.152	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	30.020.560	0	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	6.073.276	0	183.229	0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	0	1.955.000	0	0
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	0	0	0	0
Σύνολο	36.877.875	3.739.038	38.932.491	0

Η αντίστοιχη ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για την 31.12.2016 είχε ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	6.963.600	34.832.933	0	0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	0	0	0	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	32.757.419	0	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	6.752.324	0	194.345	11.116
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	1.955.000	0	0	0
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	0	0	0	0
Σύνολο	48.428.343	34.832.933	194.345	11.116

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις μικτές ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Κατά την 31/12/2017, η Εταιρεία παρουσιάζει αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων υπερβαίνει το σύνολο των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού κατά το ποσό των € 15.790 χιλ. Παράλληλα, κατά την 31/12/2017, τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας είναι μικρότερα του 50% του Μετοχικού Κεφαλαίου και συνεπώς συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 47 του Κ.Ν. 2190/1920 περί της συνέχισης της δραστηριότητάς της.

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 10.15, την 21/12/2017, υπογράφηκε η πρόσθετη πράξη τροποποίησης του, από 30/12/2013, προγράμματος εκδόσεως κοινού Ομολογιακού Δανείου, μεταξύ της εταιρείας και των ανωνύμων τραπεζικών εταιρειών «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με εκπρόσωπο και πληρεξούσιο καταβολών την πρώτη, ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά την υπογραφή της πρόσθετης πράξης ποσού € 41.163 χιλ.

Παράλληλα, η Εταιρεία έχει ήδη προβεί σε σειρά ενεργειών για την περαιτέρω βελτίωση της ρευστότητάς της. Συγκεκριμένα, η Εταιρεία έχει ήδη μετακυλήσει σε τρίτους σημαντικό μέρος του καταχωρηθέντος επί των οικονομικών καταστάσεων κόστους claw-back και rebate ενώ ισχυροποιεί τις εμπορικές συνεργασίες επιδιώκοντας την εξασφάλιση πρόσθετου κεφαλαίου κίνησης ενώ συνεχίζει τη συντονισμένη προσπάθεια περιορισμού του λειτουργικού κόστους και για το 2018 και βελτιστοποίησης της διαχείρισης ταμειακών διαθεσίμων.

Επιπλέον, η Εταιρεία ως μέλος του Ομίλου Υγεία, χαιρεί υψηλής αξιοπιστίας τόσο έναντι των Τραπεζών, όσο και έναντι των προμηθευτών της, λόγω της δυναμικής και κυρίαρχης πορείας της στην ελληνική αγορά.

Παράλληλα, παραμένουν σε ισχύ οι έλεγχοι και περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων οι οποίοι επηρεάζουν την ομαλή λειτουργία και προμήθεια του απαραίτητου υγειονομικού και φαρμακευτικού υλικού για την εξυπηρέτηση των ασθενών της κλινικής. Η Εταιρεία, ως μέλος του Ομίλου Υγεία, εκμεταλλευόμενη το μέγεθος και τη φήμη του στην αγορά, έχει διατηρήσει τη διαπραγματευτική της δύναμη παρά τα υφιστάμενα μέτρα ελέγχου και περιορισμού της κίνησης κεφαλαίων, κυρίως προς το εξωτερικό, όπου δραστηριοποιούνται οι κυριότεροι προμηθευτές υγειονομικού υλικού.

Η Εταιρεία ακόμη, αξιοποιώντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα ως μέλος του Ομίλου Υγεία, έχει εξασφαλίσει συμφωνίες με τις κυριότερες ελληνικές και ξένες ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες παρέχουν σημαντική ρευστότητα μειώνοντας παράλληλα σε μεγάλο βαθμό την έκθεσή της, σε κίνδυνο ανταγωνισμού και έλλειψης ταμειακών ροών.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω γεγονότων, αλλά και δεδομένου ότι η Διοίκηση δεν έχει λάβει καμία ένδειξη ότι οι δράσεις που έχει σχεδιάσει (και που αναλύονται ανωτέρω) δεν θα ολοκληρωθούν επιτυχώς, εκτιμάται ότι δεν θα αντιμετωπίσει θέματα χρηματοδότησης και ρευστότητας της Εταιρείας εντός των επόμενων 12 μηνών.

11.4 Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου

Οι στόχοι της Εταιρείας όσον αφορά στη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει την ικανότητά της να συνεχίσει τη δραστηριότητά της (going-concern) και
- να εξασφαλίσει μια ικανοποιητική απόδοση στους μετόχους τιμολογώντας προϊόντα και υπηρεσίες, αναλογικά με το επίπεδο κινδύνου.

Η Εταιρεία παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του ποσού των Ιδίων Κεφαλαίων πλέον των δανείων μειωμένης εξασφάλισης, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, καθώς και σε σχέση με τις απαιτήσεις του ν.2190/1920.

Το Κεφάλαιο για τις χρήσεις 2017 και 2016 αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31/12/2017	31/12/2016
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	5.124.908	1.183.545
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(3.537.259)	(4.862.085)
Κεφάλαιο	1.587.649	(3.678.539)
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	5.124.908	1.183.545
Πλέον: Δάνεια	43.272.339	43.751.533
Σύνολο κεφαλαίων	48.397.247	44.935.079
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	0,03	(0,08)

Η Εταιρεία ορίζει το ποσό του Κεφαλαίου σε σχέση με τη συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. Ίδια Κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Η Εταιρεία διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπάρχοντων στοιχείων του ενεργητικού αλλάζουν, προκειμένου να διατηρεί μια αποτελεσματική κεφαλαιακή δομή αποφεύγοντας την υπερβολική μόχλευση. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, η Εταιρεία μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει

κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να πουλήσει στοιχεία του ενεργητικού για να μειώσει το δανεισμό.

Η Εταιρεία διαχειρίζεται την κεφαλαιακή της δομή και πραγματοποιεί προσαρμογές σε αυτή υπό το πρίσμα των εκάστοτε οικονομικών συνθηκών και τα χαρακτηριστικά κινδύνου των περιουσιακών της στοιχείων.

Κίνδυνοι που σχετίζονται με τις Επιχειρηματικές Δραστηριότητες της Εταιρείας

i. Συμβάσεις με ασφαλιστικές εταιρείες

Το ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε. διαθέτει μακροχρόνιες συμβάσεις με τις ασφαλιστικές εταιρείες ΕΘΝΙΚΗ, ΝΝ, METLIFE, GENERALI, ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ κτλ. Η Εταιρεία επιπλέον έχει υπογράψει σύμβαση με τη Mednet Ελλάς Α.Ε., εταιρεία που διαχειρίζεται ασφαλιστικά προγράμματα νοσοκομειακής κάλυψης μερικών εκ των μεγαλύτερων ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα.

Οι ανωτέρω συμφωνίες αυτές εξασφαλίζουν συνεχή αναπτυξιακή πορεία και μεγαλύτερο όγκο ασθενών μειώνοντας σε μεγάλο βαθμό την έκθεση της Εταιρείας σε κίνδυνο ανταγωνισμού και ρευστότητας.

ii. Ασφαλιστική Κάλυψη Περιουσιακών Στοιχείων

Το ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε. έχει συνάψει ασφαλιστήρια συμβόλαια για τον πάγιο εξοπλισμό του και τις εγκαταστάσεις του με τον Ασφαλιστικό Οργανισμό «Εθνική Ασφαλιστική Α.Ε.Ε.Γ.Α.» με τις παρακάτω ημερομηνίες λήξης : Πυρός και Απώλειας Κερδών 15.03.2019 και Γενικής και Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης 31.07.2018. Παράλληλα διατηρεί Ομαδικό Ασφαλιστήριο Ζωής Προσωπικού με λήξη 31.12.2018 με τον Ασφαλιστικό Οργανισμό METLIFE ΑΕΑΖ και ασφαλιστήρια αυτοκινήτων με ανανέωση ανά εξάμηνο. Σημειώνεται ότι την 31.12.2017 η αναπόσβεστη αξία των κτιρίων, μηχανημάτων και επίπλων της Εταιρείας ανερχόταν σε € 33,9εκ.

Κίνδυνοι που σχετίζονται με τον Κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία

i. Συνθήκες του Κλάδου της Υγείας

Το ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε. δραστηριοποιείται στο χώρο της ελληνικής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης προσφέροντας ολοκληρωμένες υπηρεσίες παροχής υγείας. Ο κλάδος των ιδιωτικών υπηρεσιών παροχής υγείας στην Ελλάδα παρουσιάζει ιδιαιτερότητες, οι οποίες προέρχονται από την κυριαρχική θέση που κατείχε παραδοσιακά ο δημόσιος τομέας στην παροχή υπηρεσιών υγείας. Η αδυναμία ωστόσο του δημόσιου τομέα να καλύψει την συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αλλά και να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες παροχής υγείας οδήγησε στην σημαντική ανάπτυξη των ιδιωτικών κλινικών.

Με το ρυθμό ανάπτυξης του ιδιωτικού κλάδου παροχής υπηρεσιών υγείας καθίσταται σαφές ότι ο κλάδος στον Ελλαδικό χώρο παρουσιάζει μια ιδιαίτερη δυναμική και προοπτική στην οποία καλούνται να ανταποκριθούν οι εταιρείες που συμμετέχουν σε αυτόν. Τα αποτελέσματα και η πορεία της Εταιρείας επηρεάζονται άμεσα από τη δραστηριοποίησή της, έναντι της συνεχούς ανάπτυξης στον κλάδο της υγείας και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της για περαιτέρω ανάπτυξη. Τυχόν αδυναμία της Εταιρείας να ανταποκριθεί στις νέες συνθήκες θα μπορούσε να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική της κατάσταση και τα λειτουργικά του αποτελέσματα.

• Κίνδυνος από τον Ανταγωνισμό

Τα τελευταία χρόνια ο ιδιωτικός τομέας της παροχής υπηρεσιών υγείας παρουσιάζει μία συνεχή ανάπτυξη, κυρίως λόγω της αδυναμίας του Δημόσιου Τομέα να καλύψει την αυξανόμενη ζήτηση.

Στο πλαίσιο αυτό οι ιδιωτικές κλινικές στράφηκαν στον εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών τους και στην ταχύτητα ανταπόκρισης προς τον ασθενή, με επέκταση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για στέγαση νέων τμημάτων. Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε ότι αρκετές ιδιωτικές κλινικές περιλαμβάνουν από τμήματα μαιευτικής κλινικής, μέχρι και διαγνωστικά κέντρα έτσι ώστε να καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών. Ένα ακόμα πεδίο ανταγωνισμού που παρατηρείται στον κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας είναι η επέκταση των συνεργασιών των ιδιωτικών μονάδων με ασφαλιστικές εταιρείες και η σύναψη συμβάσεων με ασφαλιστικά ταμεία, για την κάλυψη νοσηλίων μεγαλύτερου εύρους ασθενών.

Η Εταιρεία είναι σήμερα από τις καλύτερες κλινικές στον ελληνικό κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας και με τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών υψηλής ποιότητας στην αιχμή της ιατρικής επιστήμης και τεχνολογίας, με στόχο όχι μόνο να διατηρήσει τη θέση αυτή αλλά να αποτελέσει τον πρωτοπόρο του κλάδου προσφέροντας νέες υπηρεσίες. Ωστόσο σε περίπτωση που η Εταιρεία διακόψει την αναπτυξιακή της και επενδυτική της πολιτική, η ανταγωνιστική της θέση ενδεχομένως να επηρεαστεί σημαντικά, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό και την χρηματοοικονομική κατάστασή της.

• **Τάση συρρίκνωσης του κλάδου της υγείας**

Τα τελευταία χρόνια η έλλειψη παροχής ρευστότητας και η στενότητα στην τραπεζική χρηματοδότηση σε συνδυασμό με την παρατεταμένη οικονομική ύφεση και την μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των ιδιωτών συνθέτουν ένα περιβάλλον αβεβαιότητας. Ο ΕΟΠΥΥ και τα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στην εξόφληση των υποχρεώσεων τους με αποτέλεσμα οι μικρές κλινικές και τα διαγνωστικά κέντρα να βρίσκονται αντιμέτωπες με το φάσμα παύσης των εργασιών τους λόγω αδυναμίας κάλυψης των τρεχουσών υποχρεώσεών τους. Καθοριστικός πλέον παράγοντας επιβίωσης αποτελεί η διείσδυση του ΕΟΠΥΥ στα συνολικά έσοδα του κάθε παρόχου υγείας σε συνδυασμό με την αποτελεσματική διαχείριση μείωσης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η τάση αυτή όπως είναι φυσικό μπορεί να οδηγήσει σε συρρίκνωση κυρίως του κλάδου της Δευτεροβάθμιας παροχής φροντίδας εντείνοντας τον ανταγωνισμό μεταξύ των υφιστάμενων παρόχων και περιορίζοντας ακόμη περισσότερο τα ήδη μειωμένα, λόγω εφαρμογής των μηχανισμών Claw-back, και Rebate έσοδα.

• **Κίνδυνος Τεχνολογικών Εξελίξεων**

Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας και η διαπίστωση της ανάγκης για συνεχή αναδιοργάνωση ασκούν καθοριστική επίδραση στις υπηρεσίες υγείας. Οι εκάστοτε ιδιωτικές κλινικές προχωρούν σε πολυδάπανα επενδυτικά προγράμματα με στόχο την ανανέωση και την απόκτηση σύγχρονου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού ώστε να προσφέρουν νέες και καλύτερες υπηρεσίες. Το ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε., ανανεώνει τον τεχνολογικό του εξοπλισμό σε τακτά χρονικά διαστήματα και στόχος του, είναι η συνεχής επένδυση στις πλέον σύγχρονες ιατροτεχνολογικές εξελίξεις και η συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού του, ώστε να είναι ενήμερο με τις εκάστοτε διεθνείς εξελίξεις του κλάδου της υγείας.

12. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης

Την 17^η Ιανουαρίου 2018 η Εταιρεία και το Institute of Life ανακοίνωσαν τη δημιουργία μιας υψηλού επιπέδου μονάδας υποβηθούμενης αναπαραγωγής, αναδεικνύοντας τη Μονάδα Institute of Life ΜΗΤΕΡΑ, ως μία από τις πλέον εξειδικευμένες Μονάδες της Ευρώπης.

Την 6^η Φεβρουαρίου 2018 κοινοποιήθηκε από την ΑΑΔΕ το Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου και οι Προσωρινοί Προσδιορισμοί Φόρου Εισοδήματος, ΦΠΑ και ΚΒΣ, χωρίς ουσιαστική επιβάρυνση για την Εταιρεία.

Την 30^η Μαρτίου 2018 αποφασίστηκε η πλήρης κάλυψη από την Εταιρεία της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου που αποφάσισε την 27^η Μαρτίου 2018 το Δ.Σ. της θυγατρικής Λητώ Α.Ε., για έκδοση 68.260 μετοχών στην ονομαστική τους αξία, ήτοι € 200.001,80.

Δεν υπάρχουν μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν την Εταιρεία, στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα ΔΠΧΑ.

Μαρούσι, 24 Απριλίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

*Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ*

*Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ*

*Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ*

*ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ
ΑΔΤ ΑΜ576467*

*ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΤΑΠΑΝΗΣ
ΑΔΤ ΑΕ140679*

*ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΡΙΕΝΤΙΔΟΥ
ΑΔΤ ΑΙ 587848*

*ΕΥΣΤΑΘΙΑ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΔΤ ΑΕ 514056
ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 25843 –
Α' ΤΑΞΕΩΣ*